

RAUDONOJI ARMIA SULAUŽĖ NACIŲ LINIJAS, SAKO BERLYNAS

KRISLAI

Zodžiai ir Darbai.
Atsakymas Vieniųbei.
"Lietuviškas Bachmetjevukas."
Mūsų Karių Literatūra.
Rašo R. Mizara.

Metinis dienraščio Laisvės koncertas praėjo. Tai buvo didelė ir graži laisviečių vieningumo demonstracija.

Koncertui apvainikuoti, sužeje svečiai ir viešnios sudėjo \$471.69 National War Fondui.

Tai gi mūsų visuomenė parodė, kad ji ne tik kalba, bet ir dirba!

Tegu šis gražusis laisviečių darbas paskatins kitas lietuvių srioves prie tolesnio darbo savo krašto karinėms pastangoms remti!

Vienybė klausia: "Kodėl neįsileido Lietuvos atstovo" į šalpos konferenciją, kurioje dalyvauja 44 valstybių atstovai?

Toji konferencija, kaip žinia, tęsiasi Atlantic City, N. J. Tysliava parašė editorialą, kuriame reiskia nepasitenkinimo, kam Atlantic City, N. J., konferencijon nepriimtas P. Žadeikis, kaip "Lietuvos atstovas."

Juozui galima atsakyti šitiek: Žadeikis ten nepakviestas dėl to, kad jis Lietuvos neatstovauja. Jis liovėsi Lietuva atstovauti nuo 1940 m. liepos mėnesio, kada Lietuvos žmonės nusitarė įsikurti tarybine santvarka ir sueti į federaciją su SSS Respublikomis.

Žadeikis šiandien tebeatstovauja tik mažą smetonininkų klikelę, susipietusią Amerikoje. Lietuva Atlantic City, N. J. šalpos konferencijoje yra atstovaujama SSSR ambasadoriaus Andriaus Gromyko.

Žadeikis nūnai yra niekas daugiau, kaip "lietuviškas Bachmetjevukas." Atsimename, tuojau po to, kai Rusijoje įsikūrė Tarybų vyriausybė, kai Amerikos vyriausybė josios per tūlą laiką nepripažino, tai Washingtono sėdėjo Kerensio ambasadorius Bachmetjevas ir daug plepėjo, bet su juo niekas nesiskaitė, iki pagaliau jis tapo visiškai išstumtas į užmirštį.

Tas pats bus ir su žadeikiu — prie to dabar palaipsniui einama. Kiekvienas apdairesnis žmogus tą turėtų suprasti. Deja, p. Tysliava yra tokis budruolis, kad jis pramięgia kiekvieną stambesnę gyvenimo atmainą.

Laikas pabusti, Juozai!

Kun. J. Balkūnas, dr. Vencius ir Strazdas nusitarė šaukti naują lietuvių "seimą".

Kam?

"Lietuvai šelpiti."

Jie įsteigs naują fondą!

Kun. Balkūnas yra uolus klerikalas; dr. Vencius — atviras smetonininkas; Strazdas — politinis vėjo pamušalas, kuris dabar vadinasi socialistu, bet iki tas seimas įvyks, gal ir vėl bus pakeitęs savo kailį ir naują tikėjimą priėmęs.

Tie žmonės, matyt, jaučia, kad smetonininkams greit užtruks karvutė ("užšaldyti Washingtono Lietuvos pinigai") ir siratiškiems smetonininkams reikės daugiau šalpų. Taigi jie ir leidžiasi naujan "patrijotiškam" darban!

Bet jie turėtų nors kartą atsiminti garsųjį Lincoln'o pasakymą:

"Jūs galite suvedžioti kai kada visus žmones, ir kai kuriuos žmones per visą laiką, bet jūs negalite suvedžioti (apgauđinėti) visų žmonių visuomet..."

Karys Antanas Litvinas, ku-
(Tąsa 5-me pusl.)

Darbo žmonių
Dienraštis
Kaina \$6.50 Metams
Užsieniuose \$8.00
Brooklyne \$7.00
Metams

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

No. 270

LAISVĖS

ANTRASAS: 427 LORIMER STREET
Telephone: STagz 2-3878

Brooklyn, N. Y., Antradienis, Lapkričio-Nov. 16, 1943 Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXXIII. Dienraščio XXV

VOKIEČIAI SUNAIKINO DAR VIENĄ LIETUVOS KAIMĄ

Amerikos Bombanešiai Pleškino Bulgarijos Sostinę; Daug Žalos Padarė

Alžyras, lapkr. 15. — Dideli būriai Amerikos bombanešių dienos laiku triuškinio geležinkelių stotis ir kitus karinius įrengimus Sofijoje, Bulgarijos sostinė; tiesiog pataikė bombomis į garvežių taisymo fabrikus, vagonų kiemus ir kitus taikinius. Amerikiečiai šiuo žygiu sudavė pavojingą smūgį nacių susisiekimams, nes per Sofiją eina geležin-

Įrodo Pragarinius Vokiškų Žudikų Žvėriškumus prieš Sovietinius Piliečius

Mexico City. — Kalbėdamas suruoštame jam pokilyje, čia Sovietų ambasadorius Meksikai, Konstantinas Umanskis pranešė apie vis žiauresnius nacių žvėriškumus prieš sovietinius piliečius.

"Oficialiai dokumentai ir mačusieji liūdinkai rodo, kad milijonai ir dar milijonai civilių rusų yra pardavinėjami kaip vergai vokiečių rinkose", sakė Umanskis: "Vokiečių kompanijų atstovai apčiūpinėja raumenis rusų berniukų ir mergaičių, taip pat ukrainų, baltarusių ir kaukazių. Kurie jaunuoliai ir jaunuolės pasirodo persilpni nuo bado arba kurie, pagal pirmesnius vokiečių patyrimus, negalėtų atlikt verguves darbų, tuos vokiečiai sušaudo arba nunuodija.

"Naciai dabar stotasi daug specialių trokų, vadinamų 'žongžudžiais.' Jais vokiečiai gabeną šimtus tūkstančių žmonių iš užimtų vietų, kaipo įkaitus, o jeigu nužiūri, kad tūli jų priešinosi naciams, tokius

Maskva, lapkr. 15. — Į vakarus nuo Žitomiro sovietiniai raiteliai audringai kapoja ir blaško vokiečius. Maskvos radijas sakė, jog priekiniai Raudonosios Armijos koviniai jau pasiekė Baranovką, 42 mylios į vakarus nuo Žitomiro.

ŠANČIUOSE LIETUVIAI KIRTO VOKIEČIAM DIDELĮ SMŪGĮ

Maskva. — Rašo Jonas Šimkus.

Vokiečiai šiemet rugpjūčio mėnesį Kaune vargais-negalais sumobilizavo tam tikrą skaičių lietuvių, buvusių policininkų ir atsargos (rezervo) puskarininkų. Iš tų lietuvių jie sudarė naują "patrijotiškam" darban!

But jie turėtų nors kartą atsiminti garsųjį Lincoln'o pasakymą:

Rekrutuodami lietuvius,

National War Fundui Sudėta \$471.61 Laisvės Koncerte

Laisvės koncerte Brooklyne praeitą sekmadienį žmonių suaukojo \$471.61 National War Fundui (Nationaliam Kariniam Fondui). Plačiau apie tai skaitykite vietinėse žiniuose.

Naciai Sudegino Myliūnų Kaimą už Tai, kad Jo Gyventojai Rėmė Partizanus

Vokiečiai sunaikino dar vieną Lietuvos kaimą, Myliūnus, už tai, kad gyventojai nebendradarbiauja su naciams, priešinosi jiems arba remia partizanus, kovojančius prieš vokiečius, kaip pranešė valdinis Karo Žinių Biuras Washingtono. O biuras paėmė tą pranešimą iš dabartinių naciškų Lietuvos laikraščių, pasieksių Washingtoną.

Tie vokiečių kontroliuojami laikraščiai lietuvių kalba rašo, jog Myliūnus sudegino nacių kariuomenė spalio 13 d. šiemet. Pirm deginant kaimą, naciai išsivairė sau gyvulius ir išsivežė valstiečių grūdus; jie taip

Badoglio Pasitrauks, kai Anglai Ir Amerikiečiai Užims Romą

Italija. — Maršalas P. Badoglio, Italijos premjeras, pareiškė, jog kai tik anglai - amerikiečiai užims Romą, tai jis pasitrauks iš valdžios. Tada jis pavėsias karaliui Viktorui Emmanueliui sudaryt naują ministrų kabinetą iš įvairių specialistų.

Negalys Suorganizuot Bendros Partijų Valdžios

Badoglio sakė, kam jam nesiseka sudaryt valdžią iš visų svarbiųjų politinių

Rekrutuotas Lietuvių Batalionas Užmušė Nacius Sargus; Pabėgo ir Įstojo į Partizanų Būrius

kupantam ir apie lietuvių partizanų kovą prieš hitlerininkus.

Partizanam galų gale, pavyko sumegsti ryšius su tais rekrutais ir apsvarstyti būdus, kuriais jie galėtų pabėgti. Pabėgimo planą pradžioj svarstė mažos rekrutų grupelės. Planas, pagaliaus, buvo atidengtas ir Stimokui. Kol lietuviai buvo neginkluoti, tačiau, nebuvo jiems kaip pabėgti.

Sovietai Praardė Vokiečių Krivoj Rog Frontą; Pliekia Juos Šonan ties Rečica

London, lapkr. 15. — Berlyno radijas pranešė, kad Sovietų armija pralaužė vokiečių linijas tarp Zaporozės ir Krivoj Rog, Dniepro upės alkūnėje.

Kitas nacių radijo pranešimas teigė, jog Sovietų kovūnai pasiekė priemiesčius Rečicos, geležinkelio stoties, 28 mylios į vakarus nuo Gomelio miesto. Maskva gi sakė, jog raudonarmiečiai pasiekė punktus už keleto mylių nuo Rečicos, pro kurią geležinkelis eina per Baltarusiją į Lenkiją.

Raudonoji armija ties Rečica smogia šonan vokiečiams ir grėsia juos apsupti Gomelyje — Rečica stovintoli Pripiatės didžiųjų balų šiaurinio krašto.

Rečicos apylinkėje per dieną atimta iš nacių 15 aptvirtintų miestelių ir kitų punktų.

Atvaduoto Žitomiro srityje sovietiniai kariai užėmė Čepovičių miestą su geležinkelio stotia tik 16 mylių į pietų rytus nuo Korostenio, geležinkelių stebulės. Vienas tų geležinkelių eina iš Kijevo į Varšavą. Toje apygardoje Sovietai taipgi atėmė iš vokiečių daugiau kaip 50 miestų, miestelių ir kaimų.

Vydami nacių raudonarmiečiai išlavino virš 4,000 sovietinių piliečių, kuriuos vokiečiai gabenosi vergijon. Čia raudonieji raiteliai sunaikino 1,000 hitlerininkų, paėmė nelaisvėn daug vokiečių ir pagrobė 30 tankų; Rečicos srityj taipgi sumta kiekiai nacių ir panetoli Pripjatės didžiųjų balų šiaurinio krašto.

Kerčo srityj, rytiniame Krime, raudonarmiečiai ištaškė keliolika vokiečių atakų ir užėmė dar du tvirtoviškus hitlerininkų punktus.

Sovietai Nepaliks Lenkijai Jokių Lietuviškų, Baltarusiškų ar Ukrainiškų Žemių

Mexico City. — Konstantinas Umanskis, Sovietų Sąjungos ambasadorius Meksikai pareiškė, jog ruožiai tarp Sovietų Sąjungos ir Lenkijos po šio karo bus tokie, kokie buvo po 1939 m. rugsėjo, taigi Sovietų pusėje pasiliks ir Vilnius, Gardinas ir Lvovas. Kalbėdamas pokilyje, parengtame ambasadoriui Umanskiui pagerbti, dalyvaujant Meksikos ministrų ir kariniams jos vadams, Umanskis pareiškė:

"Tūli komentatoriai pasakoja, kad mūsų (sovietinės) jėgos į vakarus nuo

Kijevo esančios jau tik už 90 mylių nuo vakarinės mūsų sienos. Aš norėčiau, kad taip būtų, bet, deja, turiu jums pranešti, jog mes turime atgriebti dar 280 mylių toj linkmėj, iki pasiekime savo sieną su Lenkija, ir tik po to žygio baigimo mes būsime atvadavę Tarybines Ukrainos žemę nuo nacių - fašistų jungo."

Suprantama, jog Sovietai nepaliks lenkam ir jokių lietuviškų ar baltarusiškų žemių, kurios buvo pajungtos Lenkijai pirm dabartinio karo.

ležinkelio stoties platformą, kur jau stovėjo prekiniai vagonai, paruošti jiems vežti.

Vokiečiai, tačiau, susilaukė staigmenos. Kada batalionas pasuko į gatvelę, šalia kurios buvo medinė tvortuvių batalionas sukilo ir pabėgo.

Iki pat rugsėjo pabaigos vokiečiai nesugavo nei vieno to bataliono nario. Pabėgė iš jo lietuvių dabar yra partizanų būriuose ir veikliai kovoją. Ažuot stacius vokiečiams tvirtumas rytuose, jie dabar ardo nacių kariuomenės traukini-

LAIŠVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.

Every day except Sundays and Holidays
Established April 3, 1911

427 LORIMER ST., BROOKLYN, 6, NEW YORK
Tel. STagg 2-8878

President Jos. Weiss
Secretary Treasurer D. M. Sholl
Editor Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	\$6.50
United States, six months	\$3.50
Brooklyn, N. Y., per year	\$7.00
Brooklyn, N. Y., six months	\$3.75
Foreign countries, per year	\$8.00
Canada and Brazil, six months	\$3.75
Canada and Brazil, per year	\$7.00
Canada and Brazil, six months	\$3.75

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y. under the Act of March 3, 1879

Nauji Laimėjimai ir Naujos Viltys

Raudonosios Armijos laimėjimai rytiniam fronte sukelia dideles, skaiscias viltis viso pasaulio nuosirdziuose lietuviuose. Arteja Lietuvos islaisvinimo diena. Ateina galas vokiškųjų plėšikų viešpatavimui mūsų senajoje tevyneje. Jie bus sumušti ir išgrūsti. Daugelis jų ten bus sunaikinti ir savo kaulais pasiliks tręsti Lietuvos laukus...

Raudonosios Armijos laimėjimų ir Lietuvos islaisvinimo nelaukia tikta smetoninis frontas — Smetonos, Grigaičiai, Šimučiai ir Prunskiai. Jis yra didžiausias baimės apimti. Laksto, zuja ir rėkia visais kampais. Vienijasi ir vartoja bjauriausias triskus pakenkmi karopastangoms. Jie skymuoja. Jie vis dar mano, kad Amerika paims ir užkars Lietuvos žmonėms smetoninę diktatūrą iš naujo.

Bet veltui jų troškimai. Smetonizmo dienos Lietuvoje praėjo amžinai. Smetoninė cholera Lietuvoje niekad nebesurgis. Jokia jėga nebeprivers Lietuvos žmones prisimti ant savo sprando kilką parazitų.

Lietuva nusisprendė būti laisva ir bus laisva!

Labai Abejotinos Žinios

Amerikos spaudoje pasirodė labai daug pranešimų apie tai, kad nuo rytų ir vakarus masiniai bėga žmonės iš Sovietinės Bessarabijos, Sovietinės Vakarinės Ukrainos ir kitų kraštų. Taipgi

Rumunijos žmonės masiniai plaukia toliau nuo fronto. Sudaroma toks įspūdis, kad tie žmonės bijo besiantinancios Raudonosios Armijos ir todėl masiniai traukiasi.

Kas liečia pačią Rumuniją, tai atskiras klausimas. Ten nebuvo įsisteigusių Sovietų. Viena, ten žmonės fašistų išgąsdinti raudonuoju baubu, antra, argi žmonės norės patekti po kanuolių ugnimi? Aišku, kad jie traukiasi nuo besiantinancio fronto.

Bet Bessarabijos, Ukrainos ir Baltarusijos žmonės, kurie buvo patekę nacių vergijon, aišku, laukia išlaisvintojų ir nuo jų nesitrauks. Jei ten yra baimės ir bėgimo nuo Raudonosios Armijos, tai pas vokiečius kolonistus, kurių buvo prigabenta į tuos kraštus. Jie mato, kas jų laukia. Todėl nešūniasi iš svetimų žemių. Antra, matyt, naciai masėmis gabena iš tų kraštų žmones Vokietijon ir vergija, o svietui skelbia, kad žmonės patys vėga, nes bijo prisiantinancios raudonosios Armijos.

Dar vienas dalykas. Ten pat kalbama ir apie lenkus. Bet kaip atrodo, tai lenkai vadinami ukrainiečiai ir baltarusai, kurie buvo atsiskykę nuo Lenkijos ir įsisteigę tarybinę santvarką. Komercinė spauda tuos kraštus tebeskaito Lenkijos kraštais.

Iš viso į tuos pranešimus reikia žiūrėti su didele abejojine. Jie pusėtinai dvokia naciška propaganda.

Pritrūko Degtinė

Svaigalų krautuvėse beveik išnyko degtinė ir kiti aštrūs gėrimai. Esą pritrūkę svaigalų. Tai visai naujas Amerikoje apsirėškimas. Niekados pirmiau tos "Dievo dovanos" nebuvo stoka — visuomet buvo pakankamai, dar labai per daug.

Veikiausia Kongresas nuotars pravesiti specialj tyrinėjimą to "nesveiko" apsirėškimo. Labai abejojama apie svaigalų trūkumą. Manoma, kad didieji bravorai turi milžiniškus svaigalų rezervus, bet neleidžia į marketą, laukia, kad kainos pakiltų, kad jie galėtų didesnius pelnus pasidaryti.

Nei karo metų plėšimas neapsistoja: svaiganančių gėrimų trūstas nori pasipelnyti. Darbams ir bizniui gerai einant, pinigų pas žmones daugiau atsiradus, dar nervų įtempimui prisidėdus, žmonės daugiau geria. Proga svaigalų išdirbėjams susižerti nesuskaitomus milijonus.

A. L. D. L. D. Reikalai PAKLAUSYK DĖDĖS SAMO PATARIMO!

Kas Remia Apšvietos Fondą?

Literatūros Draugijos Apšvietos Fondas per ilgą laiką nepraešė aukų. Dalykas tame, kad daug yra kitų finansinių kampanijų. Vienok vėlesniu laiku susidarė tiek organizacinių darbų, kurių lėšas mes padengiam tik iš organizacinio Apšvietos Fondo, tad mes atskirėpėme į savo kuopas, narius, apskriečius ir artimus simpatikus aukų. Tam reikalui buvo kuopoms išsiuntinėta ir specialės blankos.

Vienas iš darbų, tai būtinai reikia išleisti brošiūrą arba ir dvi, tris apie Lietuvos padėtį, kviečiančias prie tam tikro veikimo, darbo, kad galėtume greičiau ir su mažiau nuostolių išlaimėti karą, kad daugiau lietuvių apvienijus pergalė, kad atmušus pro-nacių veiklą lietuvių tarpe.

Tiems svarbiems darbams pradėjome gauti aukų ir manome, kad mūsų draugai ir draugės ir ateityje parems Apšvietos Fondą. Dabartiniu laiku gavome aukų nuo:

J. Lapin iš Hudson, N. H. aukavo \$1. ALDLD 31 kp., per J. Liaudanską, iš Lewiston \$2 ir J. Krapavickas 50 centų. V. Kelmelis iš Torrington \$2; P. Ambroz iš Dorchester \$3.50. A. Čekanauskas iš Springfield \$1, P. Romanas iš Scotia, N. Y. \$1.75 ir A. Gudžin iš Scotia \$1.75. Joe Stripaika iš Clevelando 50 centų. W. Brazauskas iš Hartfordo prisuntė \$6 aukų nuo spaudos parengimo.

Ant blankų gavome nuo sekamų draugų ir draugių: M. Strižauskienė iš Waterbury prisuntė \$13.80. Aukavo sekamai: K. Stanislovaiteienė \$3 ir V. Jakubonis \$2. Po \$1 aukavo: M. Grinius, P. Bokas, M. Strižauskienė, Joe Mankus ir N.G.T. 75c. Po 50 centų aukavo: V. Krasnickas, K. Krasnickas, Lucy Lasmitis, J. Zelenskis, M. Akulevičius, M. Lisauskas ir S. Vizdonas.

Dr. M. Skeris iš Sheboygan prisuntė \$3.25; aukavo A. Katamokas \$1, po 50 centų: J. Makovitch, J. Banulis ir D. Buzaitis.

Dr. J. Baltutis iš Milwaukee prisuntė \$5.25. ALDLD 8-tas apskritys aukavo \$3; Chas. Kisielius \$1 ir J. Morkevicia 50 centų.

Dr. A. Butkus iš Chicagos prisuntė ant blankos \$6, aukas surinko A. Yuris, aukavo LLD 187 kuopa \$2, po \$1: J. Blaskis, S. Butkus ir M. Dementis, po 50 centų: C. Pielis ir A. J. Yuris.

Draugės M. Kazlauskienė ir O. Girniėnė iš Binghamton prisuntė \$7.50. Po \$1 aukavo: J. Vaicekuskas, V. Zmitraitė, P. Mikalajunas, M. Kazlauskienė ir O. Girniėnė. Po 50 centų: S. Vincikas ir J. Klivis.

Dr. Simanas Janulis iš Worcester prisuntė \$7.60. Vardai aukavusių tilpė jau korespondencijoje.

Dr. K. B. Karosienė prisuntė \$10 auką nuo ALDLD 198 kp. iš Oaklando.

Dr. Kazys Naravas iš Shenandoah pridavė \$21.80. Aukavo sekamai: ALDLD 9-tas apskritys \$5; LDS 10-tas apskritys \$10; E. Motuzienė \$2. Po \$1: K. Naravas, J. D. Mardosa, S. Kuzmickas ir J. Pačauskas; po 50 centų: J. Staknianas ir J. Matukas.

Visiems aukavusiems tariame širdingai ačiū! Draugai ir draugės, kurie aukavo mažiau 50 centų, tai vardu neskelbiame, nes dienraštįje labai reikia taupyti vietą. Manome, kad aukotojai už tai mums atleis. Prašome ir ateityje nepamiršti Apšvietos Fondo.

CK Narių Rinkimas
Primename, kad nuo spalio 15 iki gruodžio 15 dienos eina balsavimui kandidatus į Literatūros Draugijos Centro Komitetą 1944 ir 1945 metams. Visoms kuopoms yra išsiuntinėta po dvi balsavimų blankas. Valdvyb pareiga susiurkinti skaitlingus susirinkimus, perskaityti kandidatų vardus, nurodymus ir nubašavus surašyti ant blankų, kiek kuris gavo balsų. Tada vieną blanką pasilaikykite kuopos archyve, o kitą gražinkite į centrą ne vėliau gruodžio 20 dienos, šių metų.

Mokėkite Duokles
Mes jau gavome šiemet apie 700 naujų narių, tai gražus pasidarbavimas ir iki naujų metų dar galėtume gauti 300, tai būtų 1,000 naujų narių.

Bet tuo pat kartu dar yra keli šimtai senų narių, kurie nepasimokėjo duokles už 1943 metus, gi metai jau artinasi prie pabaigos. Centro Komitetas yra išsiuntinėjęs visoms kuopoms laiškus ir surašus vardų nepasimokėjusių narių. Pasitikime, kad draugai ir draugės greitai savo pareigą atliks, pasimokės duokles ir liki naujų metų neliks nei vieno skolingų.

Tuo pat kartu raginame kuopas gauti daugiau naujų narių. Nauji nariai, kurie stos lapkrityje ir gruodyje ir pilnai duokles pasimokės, tai jos bus priskaitomos už 1944 metus, jeigu jie nenori gauti 1943 metų literatūros.

Taipgi raginame narius jau dabar mokėti savo dukles už 1944 metus, nes būsimų metų labai svarbi knyga — Lietuva Ugnyje, greitai bus atiduota rinkti ir tas reikalauš lėšų.

D. M. Solomskas, ALDLD CK. Sekretorius, 46 Ten Eyck St., Brooklyn, 6, N. Y.

Washington. — Kongreso komisija žemdirbystės reikalais tyrinėš maisto produktų kainas.

Chinam sekasi kontratakos prieš japonus į pietus nuo Yangtze upės vidurinėje Chinijoje.

Vartok Daugiau Bulvių Dabar

Gamindami valgius, vartokit galimai daugiau bulvių. Bulvės yra puikus ir maistingas augalas, o derliaus ištekčiai yra dideli.

Taupyk pinigų. Pirk maišą ar daugiau iš karto dabar. Nelauk, kad mūsų naujas gausus derlius nučietų niekais. Pasidėk atsargai bušelį ar daugiau į rūšį, sandėlį, porėčių ar garazą... į bet kokią tamsią vėsią vietą, kur temperatūra nebūna aukštesnė kaip 60 nei žemesnė kaip 40 laipsnių.

Taupyk racionavimo ženklelius. Neracionuotų bulvių perteklius užpildys kito racionuoto maisto spragą. Truputis vaizduotės ir daug bulvių duos jūsų šeimai galimybės valgyti stiprų valgį už mažesnę pinigą ir sutauptant racionavimo ženklelius, negu kad pirktumėt trūkštamo maisto.

Didelis energijos šaltinis. Bulvės turi vitaminus C ir B1, geležies ir kitų svarbių mineralų. Palaikyk šeimos energiją namų fronte, tuo

pat kaip ir mūsų ginkluotos pajėgos daro kovos fronte... bulvėmis!

Tiek daug būdų pagaminti bulves! Pasek su kokiū malonumu jūsų šeima sieks "hash brown potatoes" per pusryčius. "Potato hash" yra didelis mėsos taupytojas, kaip lygiai ir bulvių pluta ant mėsos pyrago. Paduok bulvių sriubą ar salotas priešpiečiams. Prisimink bulvinius blynus ar iškimštas bulves pietums...neminint tas Tris Didžiąsias virtas, keptas pečiū ar ant ugnies bulves...

Bulvių taupymo pagrindai.

1. Lupant bulves, lupkite plonai. Lupkite prieš pat virimą.
2. Nemirkykit bulvių. Jūs tik išmirkyte mineralus bei vitaminus.
3. Suvartokit virimo skyštimą. Neišpilkite, jis turi maistingumo vertę.
4. Pirkit miltinas bulves kepimui ir bulvių košei.
5. Pirkit trapias — salotoms ir gaminimui su grietine.

Nusipirkit bent vieną maišą bulvių šiandien!
O.W.I.

Maine Valstijos Žinios

Smagu skaityti žinias apie Amerikos bei talkininkų žemės generolus ir Raudonosios Armijos strategiškų komandierių, kaip sumaniai apsupdami priešą naikina, apvalydamie Sovietų respublikų žemę nuo žiauriųjų nacių ir sparciai arteja prie Lietuvos, nešdami laisvę dėl mūsų brolių ir seserų!

Šis karas paliečia veik kiek vieną lietuvių ir lietuvaite ir interesoja mūsų eiga ir Lietuvos islaisvinimo valanda. Todėl, kad nuodugnai suprasti prigitoje kalboje ir teisingas žinias gauti, tai reikia skaityti darbininkišką laikraštį Laisvė, kurioje teisybė atspindi. O dabar eina Laisvės vėjus dėl gamimo naujų skaitytojų. Todėl ir Maine valstijos Laisvės skaitytojai draugai, atlikim savo užduotį — parinkdami naujų skaitytojų dėl Laisvės tarpe lietuvių dar neskaitančių... Būtų labai malonu, kad ir mūsų valstijos miestų vardai mirgėtų vajininkų skyrjuje. Jūs, drauge, Laisvės skaitytojas ir aš taip, ir gaukim dar po vieną naują skaitytoją! Ir taip atlikim kiltą priedermę. O, gyvenant tarpe tirščiau apgyventų lietuvių miestų, tai galima ir daugiau gauti prenumeratorių... Mat, vajininko užduotis yra kilti dėl proletarų apšvietos — skleidžiant teisingą laikraštį Laisvė.

Antradienį, naktį, buvo užgesinta šviesa Ansono ir Madisono miestelių. Tai briedis

jsibrovė elektros įstaigon ir užsistojo ant 7,500 voltų linijos oil switch, sugadindamas generatorį. Briedis rastas negyvas.

Gardiner, Me. nusiskandino Kennebec upėje teisėjas ir buvęs majoras 70 metų — W. C. Atkins. Paliktame raštelyje sakoma, nusibodo gyventi ir upėje būsiantį geriausia vieta. Jam pinigų netrūko.

Lapkr. 3 d. čia liko nušautas stirmos vietoj vienos Bostono ligoninės superintendantas J. L. Cudworth, 67 metų. Jis atvyko čia nusišauti stirmą. Užmušė jį E. J. McClure iš Kingsfield, Me. Da ir kiti du, eidami medžioti ant stirmų ožių, įkrito upėn ir prigirė — vienas klerkas, o kitas kasierius.

Pasiekė mane keletas laišku su gerais linkėjimais, už rašinėjimą žinių iš Maine valstijos. Linkėtojai interesojojasi 85% medžiokle, žvejote ir ūkiškais nuotikiais.

Gerbiameji, karo metu Laisvė yra užpildyta svarbesniais raštais. Todėl apie sportiškus įvykius pasitenkinsim rečiau ir trumpai.
Jovana Mergaitė.

Šypsenos

Kas Nors Negerai

Petronė: "Ar ne per trumpa ši mano dress?"
Petrukas: "Ar tai dress per trumpa, ar tu per toli esi į ją įlindusi, bet kažkas ne taip, kaip reikia."

Keistas Patvarkymas

Kansaso valstijoje yra šitokis traukiniams patvarkymas:
"Kai du traukiniai artinasi viens prie kito pas kryžkelę, abudu privalo vliškai sustoti ir nei kuris neprivalo iš vietos judintis, kol antrasis nenuvažiuos."

Ne Jis, Bet Anas

Mokytojas, pamatęs mokinį židrint per kito petį, sakė:
"Ar tu nusirašinėjai iš jo rašto?"
"Ne, pone mokytojau, aš tik židurėjau, ar teisingai jis mano raštą nusirašė."

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

NORS TYLETI NEBEGALI, BET SLEPIA TIESĄ

Jau kelinta savaitė smetonininkų spauda rašo ir džiugiasi, kad prieš juos nusilenkė ir pas juos atėjo Amerikos Lietuvių Tarybos čyfa — Šimutis, Grigaitis ir Vaidyla. Ta spauda rašo, kad Smetonos Lietuvai Vaduoti Sąjunga ir Lietuvių Tautinio Selpimo Fondas paėmė visą vadovybę "Lietuvos reikaluose." Girtiasi, kad Amerikos Lietuvių Tarybos vadai pasirašė sutartį su Smetonos fondo viršininkais ir kad tas fondas tapo visų jų suvienytu fondu. Katalikai, menševikai ir sandariečiai, girdi, visai subankrutavo ir turėjo ateiti pas smetonininkus.

Bet iki šiol katalikų ir menševikų spauda apie tą visą gražiai tylėjo. Naujienos ir iki šiai dienai nėra pasakiusios apie Amerikos Lietuvių Tarybos ir Grigaičio didžiąsias bėdas ir nusikraustymą pas smetonininkus. Draugas irgi tyli, kaip nebylys.

Brooklyniskė Amerika nebegalėjo iškęsti ir prabilo. Lapkričio 12 dieną skaitome:

Siomis dienomis Amerikos lietuvių organizuotos visuomenės atsakingi asmens padarė rimtų žygių Jungtiniam Lietuvos Selpimo Fondui (United Lithuanian Relief Fund of America) įsteigti. Šiame taip svarbiame darbe daug gražių pastangų pa-

rodė Kunigų Vienybės Lietuvai Selpiti Komisija, Amerikos Lietuvių Taryba, Lietuvių Tautinis Fondas ir kitos įstaigos. Washingtone reikšmingus žygius atliko kun. J. Balkūnas, adv. Olis ir adv. Grišius.

Brooklyne įvyko du platūs pasitarimai, kuriuose dalyvavo New Yorko Lietuvių Tarybos nariai, draugijų veikėjai. Patirta, kad Chicagoje kelių fondų vadovybės pareiškė tikro noro sudaryti vieną, galingą lietuvių selpimo fondą. Tuo reikalu padaryti atitinkami žingsniai ir numatoma 1944 metų pradžioje turėti Fondo steigiamąjį susirinkimą, kurs įvyktų New Yorke.

Taip atrodo, kad čia viskas išplaukia iš Kunigų Vienybės. Visai nieko nesakoma, kad visa planą išdirbo ir kontraktą pasirašyti privertė Smetonos Lietuvai Vaduoti Sąjunga. Visai slepiama nuo Amerikos skaitytojų, kad jokio naujo fondo nėra tverinama, o kad tikta Smetonos Lietuvių Tautinis Fondas Amerikos Lietuvių Tarybos yra pripražistamas ir remiamas, pridendant prie jo žodį "suvienytas". Vadinasi, fondo bosais bus Smetona ir jo ministriai — Zadeikis, Daužvardis ir Budrys.

Kodėl Amerika nuo savo skaitytojų ir abelnai nuo katalikų slepia šiuos svarbius faktus? Kodėl įjnai nepadauda visos istorijos tu-

visų transakcijų tarpe smetonininkų ir Amerikos Lietuvių Tarybos ir Kunigų Vienybės?

Labai įdomus ir atsiminčinas dar štai koks dalykas. Smetona suorganizavo savo fondą tam tikslui, kad siųstų pinigus į Berlyną savo pasekėjams. Tai buvo jau tada, kada Hitleris buvo pavergęs Lietuvą. Ir Smetonos Lietuvių Tautinio Selpimo Fondas pinigus siuntė Berlynan lietuviškiems hitlerininkams. Tassai Smetonos fondas dar nėra viešai nutraukęs ryšių su Berlynu. Matyt, kad tie ryšiai tebėra palaikomi.

Antras dalykas, tai kad tas Smetonos fondas buvo ir tebėra bjauri apgavystė. Jis įsteigtas neva lietuvių selpimui, bet faktinai surinktus pinigus čionai sunaudoja, praleidžia, arba prašvilpia. Štai pavyzdys: 1941 metais tasai fondas, apart pasiuntimo Berlynan \$867.93, čionai "administracijos reikalams" išleido arba, suvalgė net \$2,443.98!

Žada Triuškinančius Smūgius Prieš Japonus

Washington. — Aukštieji Amerikos laivyno vadai sako, jog neužlgo amerikiečiai - australai darys triuškinančius žygius prieš japonus, kad išsluot juos iš pietinės Ramlojo Vandenyno dalies.

Vaizdas Maskvos konferencijos. Dešinėje pusėje Jungtinių Valstijų valstybės sekretorius Cordell Hull, šalia jo naujasis Jungt. Valstijų ambasadorius Maskvoje W. Averell Harriman. Molotovas sėdi nugara atusktu į kamara. Iš kairės į dešinę, trečias eilėje Britanijos užsienio reikalų sekretorius Anthony Eden. Kiti dalyviai yra tų trijų šalių techniški ekspertai, karinių štabų atstovai ir kiti patarėjai.

UŽ LIETUVOS LAISVĘ

Kaip Kaizeris kūrė Lietuvos "Nepriklausomybę"

Rašo J. Ziugžda

1917 m. pabaigoje Vokietijos imperialistų reikalai taip frontuose, taip ir šalies viduje rodė aiškias galimo pralaimėjimo perspektyvas. Tais vertė okupuotas, be kita ko, galvoti ir apie priemones, kuriomis galėtų jie pririšti Lietuvą prie Vokietijos visiems laikams. Smetoninė taryba ir čia buvo greita su savo paslaugomis vokiečiams. Gruodžio mėn. pradžioje Vokietijos užsienio reikalų ministras išdirbo projektą nutarimo neva dėl Lietuvos "nepriklausomybės" paskelbimo, bet iš tikrųjų dėl formalaus Lietuvos pririšimo prie Vokietijos, ir tą projektą pateikė smetoninei tarybai. Vokiečiams klusni taryba 1917 m. gruodžio 11 d. priėmė tą nutarimą, kurio pirmoje dalyje kalbama apie "nepriklausomos Lietuvos valstybės" atstatymą ir apie nutraukimą visokių politinių ryšių su kitomis tautomis, o antroje dalyje "valstybę" parduodama Vokietijai: "... Taryba prašo Vokietijos imperijos pagalbos ir globos (la protection). Turėdama galvoje gyvybinius Lietuvos interesus, kurie reikalauja nustatyti ilgalaišius ir glaudžius santykius su Vokietijos imperija, taryba pasisako už amžiną ir tvirtą (solide) Lietuvos valstybės sąjungą (alliance) su Vokietijos imperija, sąjunga, kuri principaliai turi būti realizuota sudarant karinę bei ekonominę konvenciją ir muitų bei monetarinę uniją."

Šio pardavikiško nutarimo priėmimas sukėlė dar didesnę lietuvių tautos neapykantą smetoninei tarybai, ir tos neapykantos nusigando pati taryba. Kad bent kiek sušvelnintų prieš jų nukreiptas lietuvių tautos nuotaikas, taryba ryžosi griebtis naujo apgavimo: 1918 metų vasario 16 d. ji priėmė vadinamąjį "Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo aktą", kuriame jau nieko nebuvo sakoma apie sąjungą su Vokietija nei apie konvencijas. Betgi tuo aktu smetoninė taryba nieko neapgavo: lietuvių tauta aiškiai suprato, kad tai yra tik naujas apgaulingas tarybos manevras, kuriam ir pati taryba nepripažįsta jokios reikšmės. Ir tikrai, pati smetoninė taryba netrukus padarė naują aktą, kuriuo iš esmės panaikino vasario 16 d. aktą. Būtent, 1918 m. vasario 21 d. Vokietijos kancleris Hertlingas pranešė, kad Vokietijos vyriausybė esanti pasirengusi pripažinti Lietuvą kaip nepriklausomą "valstybę", betgi vasario 16 d. aktas, be sąjungos su Vokietija ir be konvencijų, jau esąs nepriimtinas pripažinimo baze. Į tą kanclerio pranešimą smetoninė taryba paskubėjo 1918 m. vasario 28 d. nuolankiai atsakyti, kad "1917 m. gruodžio 11 d. tarybos nutarimas, kaip bazė būsimiesiems santykiams tarp Lietuvos ir

Vokietijos, nėra panaikintas jokių kitu nutarimu ir veikia." Tai pareikšdama, smetoninė taryba toliau prašo, kad Vokietijos vyriausybė pripažintų Lietuvą pagal gruodžio 11 d. aktą. Raštą pasirašė Smetona ir kiti. "Pripažinimo" reikalui smetoninė taryba pasiuntė į Berlyną savo delegaciją. Duodama įgaliojimus savo delegacijai į Berlyną (1918 m. kovo 20), taip pat, be ko kita, įrašė, jog ji "pareiškia sutikimą, kad Lietuvos ir Vokietijos santykiai būtų tokie, kokie jie yra formuluoti 1917 m. gruodžio 11 d. tarybos nutarime."

Smetoninės tarybos delegacija įteikė Vokietijos vyriausybei 1918 m. kovo 23 d. pareiškimą, kuriuo prašė pripažinti Lietuvos valstybę ir taip pat pabrėžė, kad taryba nutraukianti visus buvusius tarp Lietuvos ir kitų tautų politinius ryšius ir laikantis "bazėje" tų santykių tarp Lietuvos valstybės ir Vokietijos imperijos, kurie yra formuluoti tarybos 1917 m. gruodžio 11 d. nutarime."

Gavusi eilę tokių Lietuvos pardavimo dokumentų, Vokietijos vyriausybė 1918 m. kovo 23 d. priėmė nutarimą, kuriuo prašė pripažinti Lietuvos valstybę ir taip pat pabrėžė, kad taryba nutraukianti visus buvusius tarp Lietuvos ir kitų tautų politinius ryšius ir laikantis "bazėje" tų santykių tarp Lietuvos valstybės ir Vokietijos imperijos, kurie yra formuluoti tarybos 1917 m. gruodžio 11 d. nutarime."

"Mes, Vilhelmas, iš Dievo malonės, Vokietijos imperatorius, Prūsijos karalius ir tt., skelbiame žinoti: Lietuvių tarybai, kaip pripažintai lietuvių tautos atstovybei, 1917 metų gruodžio 11 d. paskelbus atstatymą Lietuvos, kaip nepriklausomos valstybės, sujungtos su Vokietijos imperija tvirta ir amžina sąjunga ir konvencijomis, liečiančiomis svarbiausia karoro, transporto, muitų ir pinigų sritis, ir prašius Vokietijos imperijos paramos, ir nutraukus politinius ryšius, kuriuos Lietuva iki šiol turėjo, šiuo mes įpareigojame mūsų imperijos kanclerį, grafą Hertlingą, pranešti lietuvių tarybai, kad, lietuvių tarybos aukščiausiai minėtos 1917 m. gruodžio 11 d. deklaracijos pagrindu, Vokietijos imperijos vardu, mes pripažįstame Lietuvą laisva ir nepriklausoma valstybe ir kad mes esame pasiryžę jai suteikti pagalbą ir paramą jos atstatymui. Tai, kas aukščiau pasakyta, mes apreiškiame sąlyga, kad kon-

vencijos, kurios bus sudarytos, turės būti suderintos su Vokietijos imperijos interesais lygiai kaip ir su lietuvių interesais ir kad Lietuva prisiims savo dalį Vokietijos karo sunkumų, kurie padeda taip pat jai išsilaisvinti."

Gavę tokį kaizerio "pripažinimą," tarybos atstovai—Smetona ir delegacijos nariai tuojau davė telegramą Vilhelmui, kur reiškė "Didybeje gyviausia ir nuosirdžiausia padėką" ir "tvirtą viltį, kad Vokietija ir Lietuva, kaip geri kaimynai, dirbs bendrai kilniams taikos ir atstatymo darbui." Į tą telegramą Smetona gavo atitinkamą telegraminį atsakymą, kur kaizerio vardu buvo sakoma: "Aš laimingas, kad triumfališkas mano kariuomenių žygis išvadavo Lietuvą." Taip 1918 m. kovo 23 d. buvo įformintas Lietuvos pardavimo aktas tarp Vokietijos kaizerio ir smetoninės tarybos — 1917 m. gruodžio 11 d. nutarimo pagrindu.

Šiais vasario 28 d., kovo 20 ir 23 d. dokumentais patį smetoninė taryba visiškai panaikino vasario 16 d. aktą, kurį ji buvo priėmusi tik lietuvių tautai apgauti ir kurio priedangoje vėliau stengėsi paslėpti nuo lietuvių tautos visus pardavikiškas kombinacijas su vokiškaisiais okupantais.

Po kaizerinio "pripažinimo" vokiškųjų okupantų elgesys, kaip ir galima būtų laukti, nieku nepasikeitė. Ir toliau jie tebeplėšė kraštą, tebevargino gyventojus, tebevokietino Lietuvos jaunimą per savo mokyklas. Pati smetoninė taryba veltui rašinėjo okupacinei valdžiai įvairius prašymus, kad jai duotų daugiau teisių, kad duotų pinigų jos biudžetui, kad leistų jos atstovams nuvykti į Berlyną, kad leistų bent tarybos nariams laisvai važinėti po Lietuvą ir kt. (1918 m. balandžio 30 d., gegužės 18 d., birželio 6 d. ir kt. raštai.)

Okupantai su savo pastumdėle taryba taip pat visiškai nesiskaitė ir elgėsi su ja taip, kaip kada buvo naudingiau jų interesams. Tarybos nariai taip pat neturėjo net teisės keltis iš vienos vietos į kitą Lietuvą. Lietuvių tautos piktinimas smetoninės tarybos kombinacijomis vis didėjo, ir A. Smetona savo 1918 m. gegužės 18 d. raštu, prašydamas iš okupantų laisvės važinėti po Lietuvą tarybos nariams, skundžiasi okupantams, esą Lietuvoje "bolševikų agitacija gali nelegaliai dirbti savo darbą." Taip tuomet glaudžiai reikėsi Smetonos bendradarbiavimas su vokiškaisiais okupantais!

Kaip šeiminingai okupantai jau savo paskelbtoje "nepriklausomoje" Lietuvoje smetoninės tarybos priedangoje, ypač ryškiai rodo toks įvykis. Vokiškasis Vilniaus miesto komendantas 1918 m. gegužės 28 d. įsakė nuo birželio 1 d. visose pradžios mokyklose sustiprinti vokiškų kalbos mokymą. Kadangi tai nebuvo įgyvendinta lietuviškose Vilniaus mokyklose, tai visos tos mokyklos (keturios) to paties komendanto jau birželio 3

d. įsakymu buvo uždarytos. Dėl šio įvykio pagaliau smetoninė taryba 1918 m. birželio 6 d. kreipėsi į Rytų fronto vadą Bavarijos princą Leopoldą, maldaudama "nurodyti kompetentingoms įstaigoms, kad ateityje mokyklos klausimus spręstų sutartinai su lietuvių taryba."

Į tą raštą liepos 6 d. atskleidė fronto vado vardu Walderssee. Tas atsakymas tai tipingas vokiškųjų okupantų pasityčiojimas iš lietuvių tautos ir būdingas okupantų veidmainiškumo pavyzdys. Pvz., tam atsakyme okupantai įrodinėja, kad "kasdien susitinkami su vokiečių valdininkais ir kareiviais, o taip pat skaitydami įvairių rūšių vokiškų įsakymus bei nurodymus, lietuvių vaikai darosi jau daug pasirengę mokyti vokiečių kalbos." Taip pat veidmainiškai įrodinėjama, jog toks įsakymas atitinkas ir tėvų norus. O dėl lietuvių mokyklų uždarymo tai jis, karo vadovybės atstovas, galįs dėl to incidento, bet nematęs motyvų pakeisti vietos komendanto pavartotoms priemonėms. Esą, "valstybės interesai reikalauja, kad duotasis įsakymas būtų vykdomas."

Vis labiau smunkant vokiečių frontams, vis labiau augant Lietuvos gyventojų pasipriešinimui, okupantai įjėško dar naujų būdų ir Lietuvos gyventojų pasipriešinimui palausti, ir Lietuvai prie Vokietijos tvirtiau pririšti. Netrukus vokiškieji kaizeriniai okupantai, smetoninės tarybos padedami, pradėjo įvairias kombinacijas, norėdami Lietuvai ant sprando užsodinti vokišką monarchą ir per tą monarchą jau visiškai pririšti Lietuvą prie Vokietijos.

Apie šias vokiškųjų okupantų ir smetoninės tarybos kombinacijas kitą kartą.

(Iš straipsnio "Vokiškųjų Imperialistų Kombinacijos Lietuvai Pavergti 1917-1918 Metais.")

Darbavietėse Pirkti Bonai Geri LDS Bomberiai

Daugelis vis dar klausia LDS Centro, ar dirbtuvėse pirkti bonai atskaitant 10 nuosimtį iš algos galima kredituoti LDS bomberiai.

Taip, galima kredituoti LDS bomberiai visi jūsų pirkti karo bonai tarp rugsėjo 1 ir gruodžio 31, 1943.

Kai tik gaunate karo boną, nežiūrėdami kaip jis pirktas (10 nuosimčių atskaitant iš algos ar kaip nors kitaip), tuojau atvirute ar laišką praneškite Centran to bono numerį ir kiek tas bonas vertas.

LDS Centras išsiuntinėjo daug tam tikslui atviručių, kuriuos labai paranku išpildyti ir Centran pasiųsti. Bet jeigu kurie neturite tokių atviručių, tai galite paprastą atvirutę tam tikslui panaudoti. Svarbiausia kas Centrai reikalinga žinoti, tai jūsų bono numeris ir kiek tas bonas vertas.

Bomberio pirkimui vajus baigsis, kaip žinote, sausio 1 d., 1944 m. Laiko mažai beliko.

Kovoje Dėl Naujo Žalgirio

Rašo Justas Paleckis

Lietuviai Kariai Veržiasi į Mūsų.

Hitlerinėms gaujoms užpuolus Lietuvą, tūkstančiai lietuvių su ginklu rankose pakilo ir kovą prieš amžiną mūsų tautos priešą — vokiškų grobikus. Saulės, Durbės, Pilėnų ir Žalgirio didvyriška kovos dvasia uždegė lietuvių tautinius jūginius, kurie parodė nepaprastą drąsą ir atkaklumą, grindami kiekvieną tarybinės žemės pėdą.

Nuosilaliai nuo kovos nepasiliko ir tie lietuviai, kurie, besiveržiant į Lietuvą vokiečių žmogžudžiams, pasitraukė į Tarybų Sąjungos gilumą. Degdami tėvynės meile ir šventa neapykanta hitleriniams okupantams, jie masiškai stėjo į lietuvių tautinius jūginius — į Raudonąją Armiją, kovojančią už visų pavergtųjų tautų, už mūsų Lietuvos išlaisvinimą nuo vokiečių grobikų.

Sunkiuose mūsųose palauždama hitlerinės kariuomenės pasipriešinimą, Raudonoji Armija sutriuškino milžiniškus hitlerininkų tiltinius prie Stalingrado, Dono, Šiaurės Kaukaze ir kitose srityse ir atstūmė vokiečius iki 600—700 kilometrų ir vakarus.

Raudonoji Armija žyminiai pasitūmė artyn prie Lietuvos sienų. Ji paėmė visą eilę smarkiųjų įtvirtintų vietovių—Demiansko tvirtovę, vieną svarbiausių vokiečių įsitvirtinimo centrų — geležinkelinį mazgą ir miestą Velikije Luki, Rževą, Gžatską, Viazmą ir šimtus kitų vietovių.

Šiuose mūsųose daug iniciatyvos ir drąsos parodė ir tautiniai lietuvių jūginiai. Didelis lietuvių kovotojų ir vadų skaičius už karinius nuopelnus apdovanoti ordinais ir medaliais.

"Kovojame už Tėvynę Lietuvą"

Raudonosios Armijos lietuviškųjų dalinių mitingė jaunas karys Bitaitis pasakė:

— Mes visi kovosime už savo tėvynės Lietuvos išlaisvinimą.

Drąsiai mesdamas į ataką ir patraukdamas pasakui save draugus, Bitaitis automato šūviais sunaikino keletą hitlerininkų ir savo krauju sutvirtino duotąją priesaiką.

Automatininkas seržantas Astrauskas mūšyje buvo sunkiai sužeistas. Nugalėdamas skausmą, jis kreipėsi į draugus su šūkiu: "Už tėvynę, už Stalną, už mūsų ateitį, — pirmyn, draugai!"

Įkvėpti jo žodžių, kariai, nežiūrėdami į smarkią priešų ugnį, be baimės puolė vokiečius. Paniekdami mirtį, parodydami daug paskiro ir masinio didvyriškumo pavyzdžių, lietuviai kariai, vadai ir politiniai darbuotojai drąsiai atakavo stipriai įtvirtintas fašistų gynības linijas ir atremdavo žiaurios priešų antpuolius.

Tie, kurie turite karo boną, pirktu nuo rugsėjo 1 d. ir dar LDS bomberiai nekredituoti, kviečiami dabar tauti padaryti. Taipgi kviečiame visus ir toliau pirkti karo bonus ir kredituoti LDS bomberiai.

J. Gasinavas.

Leitenantas Ginkus, atlikęs kovos uždavinį ir užėmęs su savo daliniu naują liniją, tiesiog iš kovos lauko atėjo į partinio biuro posėdį, kur buvo svarstomas jo pareiškimas, ir buvo priimtas kandidatu į VKP (b) narius.

Daugelis karių ir vadų, priimtų į partiją, jau garbingai pateisino aukštą komunisto vardą. Akivaizdžiu pavyzdžiu gali būti vyresniojo seržanto Žeimio žygis. Labiausiai įtemptą kovos akimirksnį, Žeimis prieš šliaužė prie pat priešų blindo ir iš kulkosvaidžio pradėjo šaudyti į ambrazūrą. Priešo ugnies taškas buvo užgniaužtas ir mūsų pėstininkai galėjo pasistumti pirmyn.

Amžinieji Lietuvių Priešai — Vokiečiai Bus Nugauti!

Šiuose mūsųose mūsų kariai įrodė nepajudinamą ištikimybę lietuvių kovos tradicijoms prieš amžiną savo priešą — hitlerinius grobikus.

Su džiaugsmu seka lietuvių jūginių atkaklią kovą prieš vokiečius plėšikus mūsų užjūrio broliai. Jie visais būdais remia lietuviškų jūginius.

Lietuvi! Raudonoji Armija smogia skaudžius smūgius hitlerininkų kariuomenei ir vieną po kito išlaisvina okupuotuosius rajonus! Šių gaujų pražūtis neišvengiama.

Tad nieko nelaukdami stokite į pagalbą Raudonosios Armijos lietuviškiems jūginiams, besiantartinams prie Lietuvos. Jie eina išlaisvinti mūsų tautą iš vokiškosios vergovės ir pažeminimo. Dėkite visas pastangas hitlerinės Vokietijos sutriuškintiui pagreitinti.

Nesiduokite varomi į katorgos darbus Vokietijoje. Nesiduokite mobilizuojami į hitlerinę kariuomenę ir hitlerinius statybos batalionus. O jei jus prievarta mobilizuos ir varys į frontą—atsukite ginklą prieš hitlerininkus, kaip tai padarė 8-ojo lietuvių pulko kariai Stolbuose. Kai juos okupantai norėjo pasiųsti į frontą, jie atsuko ginklą prieš vokiečius ir nemažai jų sunaikino. Su ginklais dezertuokite iš hitlerinės kariuomenės ir pereikite į Raudonosios Armijos pusę. Stokite į partizanų eiles ir visokiais būdais kovokite prieš vokiečių plėšikus.

Lietuvių Demokratinis Suvažiavimas įvyks gruodžio 18-19 dd., 1943 m., Brooklyn, N. Y. Ar jūs ir jūsų organizacija jau pasirengę jame dalyvauti?

LIAUDIES BALSAS

Kanados Lietuvių Savaitraštis
Station C, Box 1013
Toronto 3, Ont., Canada

Susipažinkite su Kanados Lietuvių Gyvenimu.
Skaitykite jų savaitraštį

LIAUDIES BALSA

Jei kuriems yra keblumų patiems pasiųsti mokestį už Liaudies Balsą, galite jį užsisakyti per dienraštį Laisvė

LIAUDIES BALSO KAINA

\$3.50 Metams

Liaudies Balsas yra leidžiamas tokio formato ir tiek pat puslapių, kaip dienraštis Laisvė. Paduoda daug žinių ir talpina kitokių raštų iš įvairių mokslo sričių. Plačiai paduoda žinių apie Lietuvą, kenciančių nacių priespaudoje.

Tuoju užsisakykite Liaudies Balsą ir naudokitės tais svarbiais raštais

VAKARŲ FRONTE NIEKO NAUJO

10.1.43

Parašė ERICH MARIA REMARQUE

Iš originalo vertė J. KALNENAS

(Tęsa)

O motin, motute! Kodėl aš negaliu tavęs apkabinti ir mes abu nenumirštam. Koki mes esam vargo pelės!

— Taip, mama, aš saugosiuos.
— Kiekvieną dieną aš melsiuos už tave, Pauliau!

Brangiausioji motin! Atsikelkime ir nueikime, grįžkime į tuos metus, kada nejaudėt viso šio skurdo, vargo, eikim atgal į tave ir į mane, motin!

— Gal tu gautum ne taip pavojingą vietą.

— Taip, mama. Gal mane paskirs į virtuvę, taip gali atsitikti.

— Paimk tą vietą, nors kiti ir kalba...

— To aš nepaisau, mama...

Ji atsidadu. Jos veidas—baltas pavaldas tamsumoj.

— Dabar, mamut, tu turi eit miegoti. Ji neatsako. Aš atsikeliu ir apsupu ją savo apklotu. Ji atsiremia į mano ranką. Ji kenčia skausmus. Aš ją palydžiu. Valandėlę dar prie jos pabūvu.

— Ir tu, mama, turi pasveikti, kol aš sugrįšiu.

— Taip, taip, mano vaikeli.

Jūs nesuntinikit man siuntinių, mama. Fronte mes pakankamai gauname maisto. Geriau čia suvartokite.

Kaip sunykusi vargšė motužė guli savo lovoj, motužė, kuri mane myli labiau už viską. Kai aš jau noriu eiti, ji greit pasako:

— Aš tau dar parūpinau porą apatinių kelnii. Jos gerų vilnų. Jos labai šiltos. Tu neužmiršk jų įsidėti.

O motin, žinau, kuo mokėtis šitos kelinės! Kiek tu pribėgiojai, laukei ir maldavai dėl tų dvejų kelnii! O, motin, motin, kaip tat suprasti, kad aš turiu pasitraukti nuo tavęs. Kas gi kitas gali turēt man daugiau teisių nei tu. Aš dar sėdžiu čia, tu guli. Daug ką turėtume vienas kitam dar pasakyti, bet niekada mes to negalėsime.

— Labanaktis, mama.

— Labanakt, mano vaike.

Kambary tamsu. Girdžiu motinos dūsavimą. Taksai laikrodinis. Už langų vėjas. Šniokščia kaštanai. Priėngny suklumpu ant savo kuprinės. Ji čia guli priėngnta, nes rytą turiu labai anksti išvažiuoti.

Kandu prieglavį, gniauzau geležinius savo lovos virbus. Man niekad nereikėjo čia parvažiuoti. Fronte aš buvau abejingas ir be kokios ten vilties. Daugiau toks nebegalėsiu būti. Aš buvau kareivis, da-

bar aš ne kas kitas, kaip skausmas dėl savęs, motinos ir visa ko, kas taip be paguodos ir be pabaigos yra.

Man visiškai nereikėjo važiuoti atostogų.

VIII.

Stovyklos barakus dar pažįstu. Čia Himelstosas auklėjo Tjadoną. Bet šiaip jau maža ką tepažįstu. Visa, kaip paprastai, pasikeitė. Tik keletą žmonių pirmiau lyg esu čia matęs.

Tarnybą einu mechaniškai. Vakarais aš beveik visada kareivių klube. Ten yra laikraščiai, bet aš jų neskaitau. Tačiau ten yra fortepijonas, kuriuo aš mieliai skambinu. Patarnauja dvi mergaitės. Viena dar jaunutė.

Stovykla apvesta aukšta dygliuotos vielos tvora. Jei vėlai grįžtam iš kareivių klubo, turim parodyti leidimus. Kas su sargyba geruoju, ir taip, žinoma, prašliaužia.

Kiekvieną dieną aikštėj tarp eglų krūmų ir beržų miško vyksta kuopos mokymas. Tai pakenčiama, kai nebereikalaujama ko daugiau. Bėgi žmogus į priekį, puoli ant žemės, ir nuo kvėpavimo linksta žolės ir žiedai. Žemėj tyras smėlys, atrodo kaip laboratorija. Sunkūs maži žvirgždeliai tik žvilga. Ir taip noris įkasti į jį ranką.

Bet gražiausia — beržų miškas. Kiekvieną akimirksnį žievė kitaip saulej spindi. Dabar kamienai šviečia balčiausia spalva. Kaip šilkas viršum jų kabo, lyg žaliu pieštuku nupieštas, lapų žaliumas. Kitą akimirksnį tat nusidąžo opaliniu melsvumu, kuris atsispindėdamas sidabruoja kraštus ir nustelbia žaliąją spalvą. Bet tuojau beržynas vietomis spindaro beveik juodas, kai debesys saule uždengia. Ir šis šešėlis lekia, kaip vauduoklis grynais kamienais, toliau skynimais, laukais ligi akis regti. Tuo tarpu beržai stovi, kaip iškilingos vėliavos ant baltų kotų prieš rausvu auksu besidažančią lapiją.

Dažnai aš užsimirštu žiūrėdamas į šių švelnių sviesų ir permatomų šešėlių žaidimą, ir taip labai, kad net kartais nenugrįstu komandos. Vienas būdamas žmogus pradėdi gamtą stebėti ir ją pamėgsti. O dar čia man nėra prie ko prisidėti, be to aš ir nenoriu labai su kuo susidėti. Per daug maža čia kitas kitą pažįstam ir daugiau nėra kas veikia, be paprasto plepėjimo arba lošimo dvidešimt vieno vakare susėdus.

Greta mūsų barakų yra didelė rusų belaisvių stovykla. Nors nuo mūsų ji ir atskirta dygliuota vielos siena, bet nežiūrint to, belaisviams pavyksta pas mus įsmukti. Jie atrodo bailūs ir išsigandę. Be to, daugumas jų apžėlę barzdomis ir yra augaloti. Dėl to susidaro toks įspūdis, kad jie panašūs į išluptus paklusnius bernardinus.

Jie landžioja aplink mūsų barakus ir verčias atmatų statinėse. Tenka tik įsivaizduoti, ką jie ten gali rasti. Mums patiems maisto maža, o dar jis blogas. Duoda po šeštą dalį vieno vandenį virto buroko, morkų kerpių, kurios dar tebe-purvinos. Dėmėtos bulvės — didelis skanumynas. O puikiausia — skysta ryžių sriuba, kurioj turėtų plaukyti smulkiai supiaustytos jautienos gabalėliai. Bet jie taip smulkiai supiaustyti, kad nė su žiburiu nerasi.

Vis dėlto visa kas suvalgoma. Jei kartais iš tikro kas nors toks turtingas, kad neišvalgo, tai dešimt jį apstoja ir mieliai paima kas lieka. Tik tos liekanos, kurių šaukštu nebegalima užgriebti, yra išpilamos į atmatų statines. Drauge ten kartkartėmis patenka burokų žievės, supelėjusių duonos plutų ir kitokio mėšlo.

Šis skystas drumstas purvinas vanduo yra belaisvių tikslas. Jie godžiai semia jį iš dvokiančių statinių ir pasikišę po savo marškiniais nusineša.

Keista šie mūsų priešai taip arti matyti. Žiūrėdamas į jų veidus žmogus susimąstai: tai geri ūkininkų veidai, plačios kaktos, didelės nosys, storos lūpos; jų rankos didelės, plaukai garbanoti. Reikėtų juos sunaudoti arti, piauti ir vaisiams skinti. Jie atrodo dar malonesni negu mūsų ūkininkai Frislandijoje.

(Bus daugiau)

Easton, Pa.

Vietinės Zinios

Lapkričio 7, Lietuvių Salėj, 3-čios ir Spring Garden gatvės, buvo surengta varduvių paminėjimo bankietas dėl Martin Lynch-Lenčiaus, ūkininko, nuo Alphas, N. J. Nes Martino dienoj jam sukako 78 metai. Jis yra sveikas ir drūtas, linksmo būdo.

Bankiete dalyvavo apie 130 ypatų, tarpe kurių buvo daug laisviečių. Apart skanių valgių ir linkėjimų, buvo renkamos aukos Raudonajam Kryžiui. Surinkta \$26.

Bankieto surengime daugiausiai pasidarbovo Mr. ir Mrs. Kriškiukai-Kricks, duonkėpyklos savininkai iš Bethlehem, Pa. Seimininkės buvo, N. Žanstitienė, Aleksandravičienė, Eidukienė ir kitos. Ponas Lenčius yra pavyzdingas žmogus, nieko žodžių neužgauna, visi jam linkėjo gyventi iki šimto metų.

Jau buvo per Laisvę rašyta apie gazo dujų eksploziją. Sutaismo darbas buvo varomas per dienas ir naktis; sudėtos naujos mašinos per 12 dienų. Dabar 350 darbininkų su atsarga atidarinėja 18 tūkstančių myterių vartojimui gaso.

Mūsų apskrįčio ir miesto rinkimuose kuone visur laimėtojais buvo republikonai. Mūsų garsus teisėjas, Frank McClusky, demokratas, pralaimėjo. Laimėjo vietą William Frack, republikonas. Jis labai garsinosi per radio ir spaudą, kuomet McClusky miegojo, tai ir teisėjo vietą pramiegojo. Miesto majoru išrinktas tas pats trečiai tarnybai, Joe Morrison, demokratas.

LLD 6-to Apskrįčio Konferencija

LLD 6-to apskrįčio konferencija atsiuvo lapkričio 7 d., Chester Pa. Delegatų nuo 6 kuopų suvažiavo 20, iš Eastono buvo du delegatai, Abakon ir Stankus.

Suglaustoj formoj pasakyti, kad konferencija daug naudingų nutarimų ir rezoliucijų priėmė. Vienbalsiai užgėrė šaukimą visuotino Lietuvių Demokratinio Suvažiavimo, New Yorke ar Brooklyne, gruodžio 18-19 dd. Nors izde radosi pinigų mažai, vienok tam tisklui, pagal išgalę, paskyrė aukų, o ir tris delegatus išrinko siųst į tą suvažiavimą.

Sekanti konferencija nutarta laikyti Baltimorėje, spalii pirmą, sekmadienį. Delegatų diskusavo dienotvarkį rimtai, nebuvo jokių užsipuldinėjimų vienų ant kitų. Atidarant kon-

ferenciją V. Jakštis-Senas Vincas pasakė trumpą prakalbė. Bet gaila, kad ne visi apskrįčio viršininkai, pareigūnai negalėjo dalyvauti dšlei darbo sąlygų. Daugiau parašys konferencijos sekretorius.

V. J. Stankus.

Shenandoah, Pa.

Gerai Pavyko Prakalbos

Lapkričio 7 dieną Shenandoah'e įvyko nepaprastos prakalbos. Tai buvo surengtos prakalbos minėjimui 26-šių metų gyvavimo Sovietų Sąjungos ir 10-ties metų nuo Amerikos pripažinimo Sovietų Sąjungos.

Prakalbos ir koncertinė programa pavyko geriausiai ir rengėjai atliko labai gerą darbą. Žmonių tiek daug buvo prisirinkę į svetainę, kad reikėjo specialiai atnešti daugiau kedžių. Garbė priklauso J. Malniack, kuris daug prisidėjo prie parengimo sekmingu-

mo ir programos sutvarkymo, taipgi K. Naravui, Ben Balkevičiui, P. Danoski ir kitiem.

Kalbėtojais buvo Mr. John Joe Gladski, John M. Carey, Jack Ozer, Mr. Shop ir D. M. Solomskas. Armonikomis pagriežė Walter Kachiuski ir Witofski. Dainavo Stasys Kuzmickas, Vincas Wall (Valukas) ir pįjanu akompanavo jaunasis Valukas, jie dainavo tai solo, tai duetus, kas pu-

blikai labai patiko. Baigdamas, širdingai dėkavoju visiems už atsilankymą, ypatingai draugams iš tolimesnių kolonijų, kaip Girardville, Mahanoy City ir kitur.

J. Pacosky.

PRANEŠIMAI
IS KITUR

WARCESTER, MASS.

Antradien, lapkr. 16 d. 7:30 v. v. įvyks Suvienytų Tautų Bankieto Komisijos susirinkimas, Liet. Salėje, 29 Endicott St. Präsone narius, Kalakauskiene, Paciesiene, Stankienė, Vasiliene, Stankiene, Sklutą ir Mizarą dalyvauti. — J. M. L.

PAJIEŠKOJIMAI

Pajieškau savo sesers, Bazulienės. Po tėvais Martinkevičiūtė. Iš Lietuvos paeina iš Suvalkų gub., Nau-miescio parapijos, Būbtelių kaimo. Į Ameriką atvažiavo 1910 m. Prasu jos paties arba jos vaikų atsi- liepti. — F. T. Martin, 56 W. 14th St., Hialeah, Fla.

NEW YORK COMMITTEE
NATIONAL WAR FUND

For our Men For our Allies
MATCH THEIR GALLANTRY WITH YOUR GIVING

Fotografas

Traukiu pavelklus famlijų, vestuvių kitokių grupių ir pavienių. Iš senų padarau naujus pavelklus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokiu dydžio, kokio pageidaujama. Telpogi atmaliaivoju Ivaiciom spalvom

JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn
Kamp Broadway ir Stone Ave.
prie Chauncey St., Broadway Line
Tel. GLENmore 6-6191

F. W. Shalins
(Shalinskas)
FUNERAL HOME
84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.

Suteikiam garbingas laidotuves
\$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Tenl. Virginia 7-4499

Naudokitės Gera Proga

Per sekančias 30 dienų, mes darome šį specialį pasiūlymą savo seniems ir naujiems pacįntams. Nepaisant didelio paklimo kainų ant visų akiniam naudojamų medžiagų, mes vis dar patarnaujame už senas žemas kainas.

30 Dienų Nuolaida

Akiniai už \$7.50

Atsilanke parodykite mums šį skelbimą ir mes duosime jums 10% nuolaidos. Kainos už vienos rūšies stiklus yra nu-statytos taip žemos, kad pilnai patarnautume tik už \$7.50.

STENGER & STENGER, Optometrists
394-398 Broadway
Brooklyn, N. Y.

Lietuvių Kūro Kompanija

Nelaukite iki jūsų angliš išsibaigs iki paskutiniam kavalkui, užsisakykite iš anksto. Nes žiemą yra sunkus pristatymas anglijs.

Mes taipgi aprūpinam aliejum tuos, kurie savo namuo-turite Oil Burners. Kūro reikalu prašome kreiptis

Tru-Ember Fuel Co., Inc.
496 GRAND ST. -:- BROOKLYN, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-1661

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

Liūdesio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksim modernišką patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įrušta mūsų šermininė. Mūsų patarnavimui ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St.
Philadelphia, Pa.
Telefonas Poplar 4110

ŠYPSENOS

SPORTAS MATIJOŠIUS

Štai ateina atsilošės, Prisiivalgęs grikių košės, Didis sportas Matijošius.

Sako, jam "gaidukai gieda", Bet jis pats prie stalo sėdas, Ir ką randa, tą suėda.

Jei draugai kur alų geria, Tai už stiklo ir jis stveria, Ir save liuosai vėl šeria.

O kai reikia užmokėti, Matas bando žioplinėti, Ir kitas kalbas šnekėti.

Nors kiti jam "bilą" rodo, Matas mulkiu nusiduoda Ir nei cento jis neduoda.

Jeigu reikia kam aukoti, Matas drįsta atsistoti, Ir iš salės išmaršuoti.

Kvailio nudavimo dėka, Sako, jis nežinas nieko, Ir dalykas taip pakeika.

Prisigėręs, apsirėdęs, Matijošius tas begėdis, Jieško vis kvaliesnio dėdės.

Saugokitės tokio tipo, Matijošiaus ar Pilypo, Kol prie jės dar neprilipo!

A. K—kis.

J. GARŠVA

Graborius-Undertaker
Laidotuvių Direktorius
Išbalsamuoja ir laidoja ant visokių kapinių

Veltui šermininė (KOPLYCIA)

Parsamdo automobilius ir kareietas veselįjom, krikštynom ir kitkam.

231 Bedford Avenue
BROOKLYN
Telephone: EVergreen 8-9770

Le VANDA

FUNERAL PARLORS
Incorporated
Juozas Levandauskas
Graborius-Undertaker

337 UNION AVENUE
BROOKLYN, N. Y.

Tel. STagg 2-0783
NIGHT—HAvemeyer 8-1158

NOTARY PUBLIC

TELEPHONE STAGG 2-5043

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)

LAISNIUOTAS GRABORIUS

Liūdesio valandoj kreipkitės pas mus. Patarnavimas bus užtikrintas ir už priimanamą kainą

PULKIAI ĮRENGTOS DVI KOPLYCIOS DUODAMOS MYLIEMIEMS PASARVOTI DOVANAI
660 GRAND ST. -:- BROOKLYN, N. Y.

Feodalai Kryžeiviai Ir Kryžeivių Sužvėrėjimas

Pabaigoj 1096 metų Kryžiaus Karą išmaršavo ir feodalų būriai. Jie geriau buvo karui pasiruošę. Pirmiausiai, suprantama, jie buvo daug geriau ginkluoti. Daugelis iš jų turėjo pinigų, kurių gavo pardavę savo žemes ir kitką. Daugelis iš jų žygiavo su savo šeimomis ir judamą turtu.

Svarbiausios jėgos feodalų būrių ejo iš Lotaringijos. Priešakyj šių būrių buvo Gotfridas Bulonskis ir jo brolis Balduinis. Iš šiaurinės Francijos ir Normandijos feodalų riterių priešakyj buvo normanų hercožas Robertas, sūnus Vilhelmo Užkariautojo. Pietų Francijos riteriams vadovavo grafas Raimundas iš Tuluzos. Priešakyj riterių, vykstančių iš šiaurinės Italijos, buvo Baemundas Torenskis, vienas iš gudriaušų ir geriausiai karą žygiams pasirengusių Kryžiaus Karo vadų, ir jo brolis.

Paskui riterių pulkus sekė milžiniškos masės valstiečių, nors silpnai ginkluoti, o dažnai ir visai beginkli. Paskui armiją sekė ilgiausios virtinės vežimų. Popiežius Urbanas II rasė Bizantijos imperatoriui, kad į Rytus išvyko 300,000 kryžeivių. Žinoma, ši skaitlinė perdėta ir reikiama atminti ta, kad tik mažiau kaip pusė kryžeivių buvo ginkluoti.

Visi tie būriai buvo nepriklausomi vienas nuo kito. Jie nebuvo jokios organizacijos surišti ir kiekviename iš jų bent kuris feodalas galėjo atsiskirti ir savo tarnais ir joti, kur jam patinka. Jie nepasidavė bendrai komandai. Romos popiežius pasiuntė savo atstovą Ademara, kurį jis laisvė karaliui Kamninui va-

KRISLAI

(Tąsa nuo 1 pusl.)
 ris šiuo tarpu yra kur nors Anglijos salose, šiomis dienomis prisuntė mums USA armijos laikraščiu puošta.
 Gyvai vedamas dienraštis "The Stars and Stripes" ir savaitraštis "Yank".
 Abiejose, be kitko, yra ir įdomių karikatūrų, vaizduojančių karių gyvenimą.
 Gero įspūdžio ypačiai daro savaitraštis "Yank". Viename numerij (iš spalij 10 d.) "Yank"ėje telpa pora instruktyvių straipsnių apie Raudonąją Armiją.
 Vidutinis raudonarmietis, stebėtinai, yra panašus į vidutinį amerikietį kareivį, sako seržentas Bill Davidson.
 Kariui Antanui Litvinui tenka ištarti padėkos žodis už šitų laikraščių prisuntimą.

SUSIRINKIMAI

E. NEW YORK RICH HILL, N.Y. Trečiadienį, 17 d. lapkričio, 8 v. v. Buzelio salėje, kampas Crescent St. ir Atlantic Ave., įvyks Literatūros Draugijos 185 kp. susirinkimas. Nariai, ypačiai narės, malonėkite dalyvauti, nes vakarėnė jau visai arti, todėl reikės prie jos prisirengti.
 — V. Paukštys. (271)

RANDAVOJIMAI

Pasirandavoja 3-4 kambarių apartamentas, \$23-25 mėnesi. Yra table-top gesinilj pečiai, combination sinka. Antraštas: 77 Division Ave., Brooklyn, N. Y. Telefonas EV. 7-8443. Mr. Tovbein.
 Taipgi reikalingas superintendent prižiūrėti 35 šeimų namą. Maži taisyimai. Kreipkitės po 502 Bedford Ave., Mr. Tovbein. (275)

dino vyriausiu komandierium ("dux bell"). Ademara darė tūlas pastangas apjungti komandą, bet jam tas nevyko.

Kryžiuočių būriai ejo pirmyn skirtingais keliais. Vieni ejo Rheino-Dunojaus keliais, kiti išilgai Adriatiško Jūros pakraštį, treči per Italiją ir jūromis persikėlė į Balkanų Pussalį.

Pavasarij, 1097 metais, visi tie būriai susijungė Konstantinopolio mieste. Ir ten prasidėjo susirėmimai tarp kryžiuočių ir graikų. Kryžiuočiai su panieka žiūrėjo į vietos gyventojus graikus. Bizantijos visuomenė jie atrodė tikrais barbarais. Jiems juokingai atrodė išdidūs baliai imperatoriaus palociuje. Jie iš to darė juokus ir nesiskaitė su Bizantijoj igyventa etika. Imperatoriaus duktė Anna Kamnina, kuri parašė istoriją iš viešpatavimo jos tėvo, su panieka atsiliepė apie tuos žioplus ir įkyrius kryžiuočius barbarus, tamsūnus, kurių tarpe išimtis buvo tik su nedaugeliu. Kryžiuočiai plėšė apylinkės gyventojus, atimant nuo jų maistą ir kitas reikmenis. Turtingas Konstantinopolis jiems pasidarė daugiau traukiąs, kaip Jeruzolimas.

Tik ginklų pagelba spaudžiant, Bizantijos imperatorių priverė kryžiuočius pasizadėti, kad jų užimtus žemių plotus jie laikys jam prielankioj padėtyj. Bet imperatorių tam netikėjo, o ir kryžiuočiai nesirengė išpildyti duotą pažadą. Iš Konstantinopolio jie persikėlė į Mažąją Aziją ir pagalbėjo bizantiečiams užgrobti Nikiiją ir dalį Rymiško sultanato.

Kryžiuočiai pradėjo savo didelį žygi skersai Mažąją Aziją, peridami kalnus, dykumas ir lygumas. Šiuo pavojuingiu keliu ir ateityj ejo dar ištisi kryžiuočių pulkai.

Turkai nepertraukiančiai darė užpuolimus ant jų. Bet kryžiuočiai, išlaimėję pergalę prie Dorilės, atsidarė sau kelią per Mažąją Aziją. Turkai besitraukdami išnaikino šalį taip, kad kryžiuočiams prisėjo badauti. Jie nebuvo pasiruošę žygiams karštyj. Jų sunkūs metaliniai ginklai ir drabužiai balsiai įkaito. Žmonės ir arkliai krito saulės karštyj negyvi.

Kada kryžiuočiai perėjo Mažąją Aziją, tai juos draugingai sutiko Armenų karalystėj — Kilijoj. Ir ten buvo įkurta pirmoji kryžiuočių kunigaikštystė — grafo Edeso, ant kelio iš Mesopotamijos į Siriją, labai svarbi strateginiai. Priešakyj jos buvo tūlas Baltujini. Paskui virš metus laiko kryžiuočiai apgulus laikė Antichiją. Kai kurie iš jų neišlaikė ir grįžo atgal. Antichiją jie paėmė tik deka išdavystės vieno iš komandierių, beginančių miesto dalį. Kryžiuočiai Antichijoj surengė baisias skerdynes.

Paskui prasidėjo nesutikimai už Antichiją tarpe kryžiuočių vadų Bajamundo ir Raimundo. Viršų laimėjo Raimundas ir buvo su-

tvėrtą antra kryžiuočių kunigaikštystė — Antichija. Kryžiuočių vadai, užsiimdami plėšimais vietos gyventojų, nesiskubino prie savo pamatinio tikslo — Jeruzalimo. Tik mažesniems kryžiuočių vadams reiškiant didelį nepasitenkinimą, tie iš didesnių vadų, kurie dar nebuvo išgiję sau dvarų, išžygiavo į pietus. Dalis jų pasiliko naujai užkariautoj žemėj, dalis grįžo atgal ir tik dalis nuėjo pirmyn. Pavasarij, 1099 m., žymiai praretėję kryžiuočių pulkai pasiekė Jeruzalimą, kuris tik prieš tai (1098 metais) buvo užimtas Egipto chalifato.

Po žiaurios kovos kryžiuočiai paėmė Jeruzalimą. Čia buvo surengta tokia baisi musulmanų skerdynė, prieš kurią tik žaislas buvo atsibuvusi Antichijoj pirmiau skerdynė. Archivyvės kūpas Vilhelmas Terskis, pabaigoj 12-to šimtmečio parašė Jeruzalimo Karalystės Istoriją (Belli sacri historia), pasiremiant dar šviežiais daviniais, nupiešė šurpuo krantų kryžiuočių žveriškumą ir godumą. Patys autorius, pilnai pritaręs kryžiuočiams, matė Dievo atlyginimą jiems už Jeruzalimo miesto paėmimą. Kryžiuočiai žudė visus vyrus ir moteris, nesigailėjo nei vaikų, jų galvas daužė į akmenis, idant įvykinti gyvenimą Biblijos žodžius. Musulmanai įjėskio išsielgėjimo bažnyčiose, bet kryžiuočiai ir ten juos žudė. Baisų žmonių žudymą pakeisdavo religinės pamaldos, o po pamaldų sekė dar žveriškesnė skerdynė. Kryžiuočiai užgrobė didelius turtus. Bet jų žveriškas pausielgimas išaukė prieš juos nusistatymą visų musulmanų žmonių.

ITALIJOS PATRIJOTAI MUSA VOKIEČIUS

Berne. — Šveicarijion perbėgė iš šiaurinės Italijos žmonės sako, jog ten jau 15 iki 20 tūkstančių italų partizanų kovoją prieš vokiečius. Naciai kelis kartus atakavo tų Italijos patrijotų centrus, bet partizanai supliekė vokiečius. Dabar hitlerininkai jau lėktuvais ir tankais pradėjo veikti prieš partizanų gūstas.

Partizanai, tarp kitko, užpildinėja nacių sandėlius ir grobia iš jų maistą ir kitus reikmenis.

Kovotojai prieš Rumunų ir Vokiečių Fasistus
 Berlyno radijas pranešė, jog Černovice ir kituose Bukovinos miestuose, Rumunijos ribose, susekta "komunistinės" organizacijos, veikiančios prieš vokiečius ir rumuniskus hitlerininkus. Arestuota daugiau kaip 50 asmenų.

Badas Indijoj Mažėjās

Kalkutta, Indija. — Anglų valdžia Indijoj skelbia, kad badas tame krašte mažėja. Pristatyta gana dideli kiekiai ryžių ir kitų grūdų į sandėlius įvairiose Indijos dalyse. Po mėnesio prasidės valymas naujo derliaus, kuris busias visai geras.

Anglų vyriausybė apgalvestauja, jog daugelis indėnų, vyrų, moterų ir vaikų, jau taip išbadėję, kad turės mirti, nežūrint maisto padėties gerėjimo.

Komunistai Reikalauja Daugiau Atstovų Francūzų Valdžioj

Alžyras. — Francūzų komunistai reikalauja daugiau jų priimtį į valdinį Francūzų Komitetą Tautai Laisvinti.

Pas komiteto vadą, generolą de Gaulle atėjo keturi komunistų delegatai, buvusieji Francijos seimo atstovai: Andre Mercier, Fernand Grenier, Andre Marty ir Florimonde Bonte.

De Gaulle pasiūlė komunistam dviejų ministerijų vietas — gamybos ir sveikatos. Komunistai, turbūt, priims šias vietas de Gaulle ministerijų kabinete, bet ir toliau reikalauja, kad jis paskirtų komunistą žinių komisionierium.

Viename susirinkime komunistai įtarė, jog tūli elementai šiaurinės Francūzų Afrikos valdžioj vis dar tebegloboja tokius žmogždžius kaip Pierre Pucheu, buvusį Vichy Francijos vidaus reikalų ministerį, kuris dabar areštuotas šiaurinėje Afrikoje. Tie elementai, todėl, bijo priimt komunistą į žinių ministeriją, kad jis aikštėn neiškeltų tokių dalykų.

Marty sakė, kad jis, būdamas Maskvoj, gavo dešimt kartų daugiau žinių apie Franciją, negu pačioj Francūzų šiaur. Afrikoj.

Vokiečiai Perskėlė Anglų Jėgas Leros Saloj

London. — Daugiau nacių atplaukė ir išsikėlė krantai į Dodekanesę salą Leros. Skaitlingesnė vokiečių kariuomenė ir jų bombanešiai smigikai, bangų bangomis atakuodami angulus ir italus, perskėlė talkininkų jėgas toje mažoje saloje, tarp Turkijos ir Graikijos. Bet angliai kai kur jau pastūmė priešus atgal ir pagerino savo pozicijas.

Anglų lėktuvai kartotinai atakavo vokiečius Leros, Rhodes ir Kretos salose.

Apsistojimas Italijos Fronte dėl Blogo Oro

Alžyras, lapkr. 15. — Talkininkai Italijoj atmušė tris smarkias vokiečių kontr - atakas. Šiaip gi dėl lietingo oro ir klampynių kariniai veiksmai apsisito vietoje apie 80 mylių į pietus nuo Romos.

Hitlerininkai Naikina Jugoslavų Miestus

London. — Naciai sudegino ir su žeme sulygino dar tris Jugoslavijos miestelius; kersija patrijotams partizanams, kurie ardo vokiečių naudojamus geležinkelius ir niekur nepasiduoda naciams.

Generolo Tito-Broz vadovaujami, jugoslavų partizanai - Liaudies Armija sumušė tūkstantį Michailovičiaus baltagvardiečių, bendradarbiaujančių su vokiečiais prieš Jugoslavijos patrijotus, ir nuviojo baltagvardiečius atgal Breko srityj.

Berlyno radijas gyrėsi, kad naciai atėmė iš partizanų Graznicą.
 Emigracinė (carinė) Jugoslavijos valdžia pasakojo, kad, girdi, Michailovičiaus cėtnikai atremė vokiečius Zlatibor kalnuose.

HELP WANTED—FEMALE REIKALINGOS MOTERYS

MERGINOS IR MOTERYS BE PATYRIMO

PILNĄ LAIKĄ IR DALIAI LAIKO KEPEJOS
 PRIE SODĖS MERGINOS
 VIRTUVOS DARBININKĖS
 SALAD GAMINTOJOS
 SANDWICH DARBYTOJOS
 PRIE STEAM TABLE
 INDŲ MAZGOTOJOS
 VIREJOS
 DESERT DARBYTOJOS
 SALDINIŲ PAKUOTOJAI.
 TURI KALBETI ANGLISKAI
 DUODAMA VALGIS IR UNIFORMOS
 BONAI — AFROKAMOS VAKACIJOS
 PASTOVUS DARBAS
 PROGROS PARILIMUI
 Iš karinių darbų neprimam!

SCHRAFFT'S
 KREIPKITES VISĄ DIENĄ
 66 W. 23RD ST., N. Y.
 Arba kreipkitės 6 P.M. iki 9 P.M.
 TIMES SQ. STORE, 1496 BROADWAY (X)

KAMBARIŲ APTVARKYTOJOS

..PATYRE. DIENINIS DARBAS...
 VALAND. 8 RYTO IKI 4 POPIET.
 MRS. WAGNER, VICTORIA HOTEL,
 7TH AVE. IR 51ST STREET,
 N. Y. C.; NETELEFONUOKITE. (X)

KNYGŲ APDIRBIMAS

Suvėjos ant dratų suvamos mašinos, saddle ar gang feeders. Gera alga, nuolat. Geros valandos.
 APEX BINDING & MAILING CO.
 150 Varick St. (272)

JAUNOS MERGINOS

Reikalingos vyntojimui ir uždeimui labeliui. Nereikia patyrimo. Laikas ir pusė po 40 valandų. Linkamos darbo sąlygos.
 GEORGE H. HURD, INC.
 54 Hobart St. WALKER 5-1881. (273)

MAUDYNIŲ PRIRUŠEJOS IR VALYTOJOS

dėl
UNION LEAGUE CLUB.
 Trumpos Valandos
 Puikiausios Darbo Sąlygos
 Gera Alga
KREIPKITES I HOUSEKEEPER
 88 EAST 37TH ST., NEW YORK (273)

PATYRUSIOS OPERATORĖS

papraštas suivimas. 40 valandų savaitė. Nuolatinis darbas JUNIOR DEB. CO.
 11 W. 30th St. (270)

REIKIA MERGINŲ 16 — 18 METŲ

RANKINIS DIRBINIŲ SUSTATYMO DARBAS. 50c I VALANDĄ PRADZIAI.
 41 VALANDŲ SAVAITĖ.
 LAIKAS IR PUSĖ UZ VIRSLAIKĮ
 WESTON INTERNATIONAL CORP.,
 85 EAST 10TH ST., NEW YORK CITY. (275)

KOSMETIKŲ FABRIKAS

Suteikia linksmy darbų
MERGINOMS
 40 VALANDŲ SAVAITĖ, GERA ALGA
HARRY BROTHER
 5 EAST 4TH ST., N.Y.C.
 Just Off 5th Avenue (276)

REIKIA MERGINŲ 18 — 30 METŲ

OPERUOTI MAŽĄ KOJĄ SUKAMA PRESĄ
 PATYRIMAS NEREIKALINGAS.
 \$28 UZ 48 VALANDŲ SAVAITĖ
 WESTON INTERNATIONAL CORP.,
 85 EAST 10TH ST., NEW YORK CITY. (275)

MERGINOS

VIRŠ 16. LENGVAS FABRIKO DARBAS.
 40 VALANDŲ SAVAITĖ, 50c I VALANDĄ
 PRADZIAI. 75c I VALANDĄ UZ
 VIRSLAIKIUS.
MC KENNA - PHELPS,
 207 E. 12TH ST., NEW YORK CITY (271)

KEPTUVEJE PARDAVIMUI MERGINOS

Sekundiniai, šventės ir naktim nedarbams.
 CALLANAN'S MARKET, 201 FULTON ST.,
 NEW YORK CITY. (271)

KNYGŲ APTAISYMAS

MERGINOS PRIE STALŲ DARBO
 TAIPGI DIRBTI PRIE CHRISTENSON
 AUTOMATISKOS SUVĖJOS.
 GERA ALGA. NUOLATINIS DARBAS
McFARLAND BROS.
 75 VARICK ST. (CANAL) N.Y.C. (275)

MERGINOS IR MOTERYS

Pilnam ar Daliai Laiko
 Dirbtį Saldinių Dirbtuvėje
 Patyrima Nereikalingas.
 \$26.84 UZ 64 VALANDAS PRADZIAI
 Kreipkitės Kasdien 8 A.M. iki 1 P.M.
271 MULBERRY ST., N. Y.
 Arti Prince & Houston Sts. (272)

VIEŠUOJO DARBININKĖS VIDAUS DARBU

Aukštos klasės East Side Viešbutiui. Patogios valandos. Gera alga. Geros darbo sąlygos. Matykite Mrs. Crawford, Hotel New Weston, 50th St., ir Madison Avenue. (270)

Dabar eina dienraščio Laisvės vaju su naujėmis skaitytoms gauti; kiek jūs, drauge skaitytumėte, pasidarbavot šiam vajuje?

HELP WANTED—MALE REIKALINGI VYRAI

LAIVO IRENGEJAI

LYDYTOJAI PIRMOS KLASĖS
 Iš būtinų darbų reikia patuosavimo pareiškimo.
ARTHUR TICKLE
Engineering Works, Inc.
 BROOKLYN, N. Y.
 KREIPKITES Į
United States Employment Service
 BROOKLYNE
 165 Joralemon St., Brooklyn
 760 4th Ave., Brooklyn
 STATEN ISLANDE
 210 Richmond Ave., Pt. Richmond
 BRONXE
 278 City Island Ave., City Island (271)

HELP WANTED—MALE REIKALINGI VYRAI

VYRAI

BENDRAM APVALYMO DARBUI.
 VALANDOS NUO 8 RYTO IKI 4:30 PO PIET. MRS. WAGNER,
 VICTORIA HOTEL, 7TH AVE. IR
 51ST STREET, N. Y. C.; NETELEFONUOKITE. (X)

DAILYDEDES

Komercijinių viršų darbas: taipgi metalo darbininkai, apsiuvinimo darbas; 40 valandų prideda viršlaikiai, gera alga.
 Telefonas PR. 4-0205. (270)

ANT UPĖS GILINIMO LAIVO

Pileičiai ar ne pileičiai. Su ar be upės gilinimo patyrimu. Nuolatinis darbas. Unliinės algos. Reikalingas patuosavimo pareiškimas. Jei pirmas divtas būtinose namuose laike 60 dienų. Kreipkitės į ofisą, Henry Du Bois Sons, 17 State St., N. Y. C. (X)

VIEŠBUČIO DARBININKAI VYRAI VIDAUS RUOSAI

Aukštos klasės Eastside viešbutis. Patogios valandos. Gera alga. Geros darbo sąlygos. Matykite Mrs. Crawford, Hotel New Weston, 50th St. ir Madison Avenue. (270)

PAKUOTOJAI

\$25-\$30 į savaitę, 48 valandos. B. Blumenthal & Co., Inc., 1572 Broadway (58th). (274)

STALŲ MOLDERIAI BENDRIAI FABRIKO DARBININKAI

Gera alga. Daug viršlaikių. Didelė orimų dirbtuvė. Kreipkitės tuojau.
TRI-BORO BRASS FOUNDRY
 234 Rider Ave., Bronx (272)

MALE and FEMALE VYRAI IR MOTERYS

VYRAI LANKSTYMI DEŽIŲ. Ant Brightwood mašinos operatoriai, pascūdaujama su šiek tiek patyrimo kaipje mechnikai, ne būtinais divtas būtinose namuose laike 60 dienų. Kreipkitės į ofisą, Henry Du Bois Sons, 17 State St., N. Y. C. (X)

ATLANTIC WOODCRAFT

625 WEST 43RD STREET. (272)

APVALYTOJAI VYRAI AR MOTERYS

Geros darbo sąlygos; apraudoa, vakacijos. Kreipkitės 9. A. M.
ACADEMY OF MUSIC
 14th St., & Irving Place, Manhattan (272)

VIEŠBUČIO DARBININKAI (Pilnam ar daliai laiko)

(Vyrai ir Moterys)
KAMBARIŲ TVARKYTOJOS VALYTOJOS
 VYRAS VIDAUS RUOSAI
 VYRAS NAMO APTARNAVIMUI
 PIRKUSYS
HOTEL HOLLAND, 351 W. 42ND ST. (274)

REIKIA APVALYTOJŲ

Stovyklų apvalymo darbas. Pastovus darbas tinkamiam darbininkam. Gera alga. Sculptured Art Studios, 214 E. 34th Street. (270)

VYRAI IR MOTERYS, Pospierinių DEŠių darbas, patyris ar mokiniai, stūperis, turneris, top labelers. Kreipkitės visą savaitę.

Vym Paper Box, 1 Carlton Ave., (kampas Flushing) Brooklyn. (271)

HELP WANTED—FEMALE REIKALINGOS MOTERYS

VIREJOS
 REIKIA MOTERŲ INTERESUOJANČIŲ VIREME SU NAMŲ AR RESTAURACIJOS PATYRIMU.
 GEROS ALGOS — GREITAI PARILIMAI.
 PUKI PROGA LAIVINTIS GERAME DARBĖ.
 TURI MOKETI KAI SKAITYTI IR RASYTI ANGLISKAI
SCHRAFFT'S
 KREIPKITES PER ISTIS DIENAS.
 66 WEST 23RD ST., N. Y. (X)

REIKIA MERGINŲ
 Lengvas fabriko darbas. Proga išmokinti amatą. Gera alga. Linkamos aplinkybės.
 Wimpdon Letter Products, 181 West 53rd St. (4-to lubos) Cl. 7-3583. (271)

HELP WANTED—MALE REIKALINGI VYRAI

VYRAI ANGLINIAM LAIVUI

NUOLATINIS DARBAS
 VYRUI SUSIPAZINUSIAM SU PIAUKIOJIMU KANALU AR VALTĖS DARBU
 DUODAME VIETĄ GYVENIMUI
 KREIPKITES
327 KENT AVE., BROOKLYN (271)

HELP WANTED—MALE REIKALINGI VYRAI

VYRAI VIDAUS RUOSAI PATYRĖ

VALANDOS NUO 8 IKI 4:30, KREIPKITES Į MRS. WAGNER, VICTORIA HOTEL, 7th AVE. IR 51st Street, N. Y. C. NETELEFONUOKITE. (X)

VYRAI IKI 50 METŲ BENDRAM DARBU

dideliame mulo fabrike. Patyrimo nereikia. Nuolatinis darbas prie gerų sąlygų su patenkinamiom valandų kainom, prisidedant viršlaikiams. Kreipkitės į fabriko Superintendent. JOHN T. STANLEY CO., INC. 642 West 30th St. (X)

VYRAI

NEREIKIA PATYRIMO

DUODAMA VALGIS IR UNIFORMAI
 INDŲ MAZGOTOJAI
 PUODU MAZGOTOJAI
 APVALYTOJAI, DIENOM IR NAKTINIS
 TAIPGI PATYRĖ VYRAI, KAIPO KIETŲ
 SALDINIŲ GAMINTOJAI
 INDZINIERIO
 TURI KALBETI ANGLISKAI
 BONAI — AFROKAMOS VAKACIJOS
 PASTOVUS DARBAS
 Iš karinių darbų neprimam!

SCHRAFFT'S

KREIPKITES VISĄ DIENĄ
 66 WEST 23RD ST., N. Y.
 ARBA KREIPKITES 6 P.M. IKI 9 P.M.
 TIMES SQ. STORE, 1496 BROADWAY (X)

VYRAI NAKTU DARBAS PATYRĖ MAZGOTOJAI.

MECHANIKAL—DIENINIS DARBAS.
 GERA ALGA; NUOLATINIS DARBAS.
 CHESTERFIELD CAB CORP.
 60-18 Vernon Blvd., L. I. City.
 IRONSIDES 6-9899. (271)

REIKIA VYRŲ

Be amato, 100 nusimėdij karinis darbas. \$38.40 pradžia. 65-valandų savaitė; iš būtinų darbų reikia patuosavimo pareiškimo. Turi mokėti kalbėti angliskai.
FERRY POINT CO.,
 228 East 45th Street,
 (Grand Central Area) (270)

AUTO MECHANIKAI PAGELBININKAI VIRŠU DARBYTOJAI VYRAI METALO DARBU AMATINIAI PAGELBETOJAI

Patruokiantis alga.
 Linksmos Darbo Sąlygos
PARK SLOPE CHEVROLET
 845-4TH AVENUE, BROOKLYN.
 NEVINS 8-1800
 PRASYKITE MR. FILES (X)

Coal Barge Man

STEADY POSITION FOR
 MAN FAMILIAR WITH
 ROUTINE OF CANAL OR
 BARGE WORK
 QUARTERS PROVIDED
 APPLY
327 KENT AVE., BROOKLYN (271)

VYRAI

New Yorko ir Apiešlinkės Žinios

Laisvės Koncertas Buvo Labai Sekmingas; Sukelta Netoli \$500 Aukų Karo Fondui

Dienraščio Laisvės metinis koncertas, įvykęs lapkričio 14. Labor Lyceum, praėjo su didžiū pasisekimu ir entuziazmu. Publikos — pilnutėlė svetainė, pritrūko sėdynių, o atsiliepiamas apie programą kiekvieno iš daugelio užklaustųjų buvo aiškus ir trumpas:

"Puikus koncertas."
"Nepaprastas koncertas."
"Labai puikus koncertas."

Programą pradėjo pačių brooklyniečių choras "Aidas, vadovybėje Aldonos Anderson sugiedojus Amerikos himną "The Star Spangled Banner." "Kovos daina," vienos merginos sudainavo "Naktis svajonėms papuosta," Vanagaičis, užbaigai ir vėl visas choras sudainavo "Dainą apie Volgą," Dunaevskio. Adelė Namikaitė sekmingai išpildė solo dalis.

Pirmu kartu lietuvių koncerte dainavo Lillian Jameson, latvių dainininkė, dramatiškas sopranas. Ji sudainavo porą dainų kitomis kalbomis ir "Lopšinė" latvių kalboje. Malonus jos balsas ir graži tarmė, nors ir ne visiškai suprantamą lietuviams kalboje, klausovuose sukito labai šiltą įvertinimą, buvo išsąukta dainuoti daugiau, publika nenorėjo jos paleisti. Jai akompanavo jos draugė, irgi latvė, Aina Martinson.

Tikrai audringai sutikimą gavo kitatautis Arthur Lessac, išstojęs kukliai, bet pasirodęs labai meistriskai ir didžiū dainų pritaikęs momentui. Jis sudainavo "Danny Deever," Damrosch kompozicijos, "Beloved City," Bogoslavskio ir "People Arise," jugoslavų studentų pagamintą patrijotišką dainą. Audringai reikalaujamas daugiau, pridėjo "Pėstininkų pulko daina."

Vietoj pertraukos, A. Bimba, Laisvės redaktorius, pasakė trumpą kalbą, primindamas apie laimėjimus karo frontuose, pranešdamas apie sekmingą pasiuntimą mūsų dovanų lietuviams Sovietų Sąjungoje ir iš ten jau gautą nuo Justo Paleckio, Lietuvos prezidento, kablegramą, jog amerikiečių lietuvių dovanos priimtos geroje tvarkoje ir jau dalinamos kovotojams. A. Bimba atsišaukė į publiką su prašymu atlikti dar vieną kitą patrijotinę pareigą, gausiai paremti Nacionalų Karo Fondą. Ir po jo kalbos tam tikslui padaryto rinkliavoje ant vietos suaukota \$471.61.

Pradėti programą po pertraukos teko mums jau nuo seniau pažįstamai ir mylimai Birutai Ramoškaitėi. Tai vieta, kurios visi dainininkai vengia, kadangi salėje dar ne viskas būna aprimę, publika baigia nutraukti pasikalbėjimus ir pavėlavusieji tesukubina iš sėdynės. Bet Birutai netruko gauti tylos. Ji žavingai sudainavo "Kur bakužė samanota," Šimkaus; "Tyluma," Kaszewarowa kompozicijos ir "Open thy Heart," Bizet'o. Karštos ovacijos lydėjo kiekvieną jos dainą ir priedams ji sudainavo "Oi, Mama, Mama!" Ilgai tęsėsi audringas reikalavimas daugiau, bet nenorint programą užtęsti per ilgai, Biruta, kaip ir visi prisilaukė apriboto laiko reikalavimų, negalėjo dainuoti taip ilgai, kiek iš jos būtų buvę reikalaujama. Biruta bematant, akyse augs dainoje. Neperdeda kita-

PARDAVIMAI

Parsiūduo karveliai (racing). Laimėję diplomą konteste. Parsiūduo už prieinamą kainą. Savininkai galima matyti bile laikui. A. Vesulas, 88-02 — 97th Ave., Ozone Park, N. Y.

taučiai sakdami, kad jos kili-mas yra "sensacinis."

Brooklyniečiai ir apylinkių lietuviai turės progą išgirsti daugiau Birutos dainų jos pačios koncerte šio mėnesio 28, New York Times Hall, 240 W. 44th St., New York. Bilietai po \$1.65 iš anksto gaunami Laisvės raštini.

Paskiausiu iš dainininkų išstojo Aleksandras Balaban, lyriškas baritonas, apie kurį kalbėdamiesi po programos žmonės sakė, jog turįs "kubilo balsą", pastebint jo balso didelį pajėgumą. Tačiau jis dainavo klasikinės dainas, operų arijas, kai kurias itališkai, tad nors gražiai, artistiskai išpildytos, negavo tokio įvertinimo, kokį būtų gavęs, jeigu būtų dainavęs suprantamesnė kalboje, kad ir rusiškoje, kurią daugelis lietuvių bent kiek suprantą.

Dainininkams akompanavo Bronė L. Šalinaitė-Sukackienė.

Programą užbaigė rusų šou-kikų grupė su baltarusių, ukrainių ir rusų liaudies šokiais, gaudami audringą įvertinimą. Lietuviai myli liaudies šokius.

Užsibaigus programai, kas nors iš publikos davė vakaro vedėjui R. Mizarai pasiūlymą išskviesti publikoje esančius svečius dainininkus, nesamus, nesitikėtus programoj. Pirmininkas paskelbė dainininkų čia buvimą ir to pasekmėje publika dar girdėjo V. Valučka, wilkes-barriet, poroje dainų. Jam akompanavo jo sūnus Zenonas.

Kiti publikoje buvo plačiai žinomi tolimi svečiai solistai St. Vaineikis iš Binghamtono, Njaurai iš Dedham, Mass. O gal ir daugiau buvo, bet negi visus pamatysi paskendusių skaitlingoje minioje. Buvo ir daugiau tolimų svečių, civilinių ir uniformuotų, bet apie juos pakalbėsime atskirai.

Labai skaitlingoje vietinėje publikoje buvo daug profesionalų, mylėtojų meno iš visų sriovių, taipgi biznierių. Žodžiu, turėta svečių iš lietuviškojo gyvenimo veik visų sričių, kokios tik randasi mūsų kolonijoj.

Vardai aukojusių Nacionaliam Karo Fondui bus paskelbti prie pirmiausios progos dienraštyje ir išduoti paravitavimai tokiu būdu, kuriuo kam bus galima—vieniems asmeniškai, kitiems laišku, kadangi ant vietos nebuvo galima rasti tinkamos vietos nei laiko tam darbi užbaigti.

MIRĖ

Joseph Lauraitis, 66 metų, 54-17 Andrews Ave., Maspeth, N. Y., mirė lapkr. 14 d. Laidotuvis įvyks lapkr. 17 d., St. Johns kapinėse. Kūnas pašarvotas namuose, kurie randasi už pusės bloko nuo Grover Cleveland High School.

Paliko nuliūdime našlę Mary, sūnų Antaną, dukterį Mrs. May Lepsis ir anukę Dorothy. Laidotuvių pareigomis rūpinasi graborius J. Garšva.

Jaunas vyrukas su peiliu rankoje užklupęs 6 mokytojas pietaujant No. 68 mokyklos valgykloje ir išnešęs jų pinigines su apie \$40.

Gladyz Isabelle Rose, 411 E. 51st St., Brooklyn, vaistininko dukterė, 17 metų, areštuota už persistatinėjimą Anglijos medicališko korpuso daktare-leitenante nesant jokioj kariškoj tarnyboj.

Pradėjo Ataką Ant Miesto Rinkimų Sistemos

BENJAMIN J. DAVIS, JR.

pirmas nepras komunistas išrinktas miesto tarybon. Kiek žinoma, niekad pirmiau nėra buvę negro komunisto bent kokioje įstaigoje, kur pareigūnai statomi balsavimu.

Dėl sumažėjimo tarybos daugiausia nukentėjo demokratai ir socialistinio-dubinskio plauko darbiečiai, skaldytojai Darbo Partijos jėgų. Pažangieji šiomet padarė progreso, bet dar nepajėgė sumobilizuoti pakankamai jėgų išrinkimui daugiau savo kandidatų. Iš 9 dėl sumažėjimo tarybos prarastų vietų iškrito 7 demokratai, 2 darbiečiai, 1 republikonas. Iš tų viena išspaudė laimėjimas 2 komunistų, vieton buvusio vieno.

Dabartinės tarybos didžiūmą vis dar tebesudaro Tammanės plauko priešroseveltiniai demokratai, tačiau jie jau neturės galios atmesti majoro veto. Mažumos grupė, veikiausia, vėl sudarys visi darbininkų atstovai ir pažangieji republikonai, kaip kad yra šioje taryboje.

Miesto reakcininkai visomis katėmis pradėjo kniaukti prieš proporcinės atstovybės balsavimų sistemą. O to priežastimi yra išrinkimas kelių labiausiai atstovingų vyrų į miesto tarybą, dėka tai sistemai turėjimas progos masės darbininkų ir tautinėms mažoms išrinkti savo atstovus.

Proporcinė balsavimų sistema (proportional representation) apkarpė profesionališkų

politikiurių partinę galią. Seniau viena iš turinčių galingą mašiną artijų galėdavo valdyti viską. Pastatė vieną tinkamą žmogų, vardan jo partija gavo daugiausia balsų ir vardan to gali įeiti miesto įstatymdavystėn visas būrys kitų niekam nevertų tos partijos žmonių, nors jie mažiausia būtų gavę balsų. Kokia šaika galėjo valdyti miestą.

Dabar kitaip. Partinis ar nepartinis, išrenkama tas, kuris daugiausia balsų gavo, kurį piliečiai skaito tinkamiausiu savo atstovu.

Einant ta sistema šiomet pirmu kartu Amerikos istorioj išrinkta nepras komunistas Davis. Iš naujo išrinktas komunistas Cacchione. Išrinktas nepriklausomai kandidatavęs darbietis Quill, žymus darbo unijų vadas, kovingas atstovas desėtkų tikstančių organizuotų darbininkų. Dėl tos sistemos nenukentėjo nė vienas visuomenėi naudingas žmogus, kurį žmonės norėjo išrinkti.

Leonard Marcus, 15 metų, ikaltintas uždušimime močekos motinos, sualkiutas teisimui be kaucijos.

Eva Mizarienė Vyksta Į Vakarus

Eva Mizarienė, ALDD išdiminkė, lapkričio 15 d., išvyko virš savaitėi laiko į vakarus. Ji po vieną dieną praleis Clevelande, Detroite, Chicagoje, Minneapolis, Minn., Pittsburghe ir Washingtone. Chicagoje, beje, ji veikiausiai turės laiko pabūti šeštadienį ir sekmadienį, taip sakant, pasisvečiuoti pas draugus, gi kituose miestuose būdama vargiai ji galės susitikti su mūsų veikėjais, nes kiekvieną dieną turės dirbti.

Kompanija, kuriai d-gė Mizarienė dirba, siūnėia ją į paminėtuosius miestus raštinių knygoms patikrinti, dalykus sutvarkyti. Ji grįžs Brooklyn tik sekamą antradienį, lapkričio 23 d.

Majoras LaGuardia pareiškė, jog miestas netoleruos taip vadinamų "tie-in" pardavinėjimų, kuriais kostumeriai verčiami pirkti bile ką nereikalingą, kad gauti kiekį kokio reikalingo, bet sunkiau gaunamo produkto.

Kainų administracijos inspektoriai atradė, kad 3,400 iš apytik 9,000 valgyklų New York ima aukščiau nustatytų kainų.

STANLEY MISIUNAS

Gražiai priima svečius savo **BAR & GRILL ĮSTAIGOJE**

GERIAUSI GERIMAI
NAMIE GAMINTI UŽKANDŽIAI
Daug Statų Kompanijom

Iš kitur atvykusius svečius visomet širdingai pavaisiname.

Plačiai žinomas bartenderys Vincentas Zvirblys ekstra gerai patarnauja.

Todėl prašom visus dažnai ateiti į mūsų

PARAMOUNT BAR & GRILL

473 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.
Frie R.K.O. Republic Teatro Tel. Evergreen 4-6864

Green Star Bar & Grill

Lietuviškas Kabaretas

Kas nori gražiai laiką praleisti, pasilinksinti ir pasiūkti uželna pas "Green Star Bar and Grill," nes žino kad visados bus patenkinti

Parš Kiekvieną Šeštadienį.

Atelidte pasimatyti su Glivais Geriausias Alus Brooklyn

459 GRAND ST.
Škevali nuo Republic Teatro
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EV. 4-8688

MATEUŠAS SIMONAVIČIUS

GRAŽIAI ĮRENGTA SUSIEJIMAMS ĮSTAIGA

Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausiu bravorų alus ir šlius. Kada būsite Brooklyn, užkeikite susipažinti.

Kiekvieną subatą karšta vakarienė. Atskiras kambarys užėjimui grupėms. Nedėliamas atdaras nuo 1 val. dieną iki vėlai.

426 SO. 5th STREET, BROOKLYN, N. Y.
Blokas nuo Hewes St. clevelando stoties. Tel. Evergreen 4-9508

LITUANICA SQUARE RESTAURANT

Stanley Rutkūnas Savininkas

282 Union Ave. BROOKLYN, N. Y.

Puikčiausia Lietuvių Restauracija Brooklyne

Paukštiešios pietai šeštadieniais, sekmadieniais ir legalėse šventėse

Kiekvieną dieną yra didelis pasirinkimas visokių valgių

Tel. Evergreen 4-9612

Klaidų Atitaisymas

Šiame puslapyje pereita šeštadienį tilpusioje korespondencijoje iš Lietuvių Am. Piliečių Klubo (Klubiečių žiniuose) atspausdinta, jog velionis Juozas Kilinskas paėjo "iš Kadžiūnų." Turėjo būti iš Kadžiūnų kaimo, Alytaus par.

Korespondencioj iš LDS 1-mos kuopos susirinkimo, tilpusioj lapkričio 11-tą, prie kitų delegatų nepaminieta delegatė j Demokratinį Lietuvių Suvažiavimą S. Petkienė. Jos vardas praleista dėl paskubos korespondentui susirašant vardus mitinge, kada jie išsaukiami.

Namų Savininkai Turės Registruotis

Savininkai visų tų namų, kuriuose išranduojami apartamentai ar kambariai kitiems, turės bile kada šią savaitę užsiregistruoti, suteikiant informaciją, kokias jų gyventojai mokėjo rentas kovo 1-mą, šių metu, ir kokias moka dabar. Registracijoje turės paduoti, po kiek kur kambarių, kokie juose patogumai. Gi raportų kopijas turės įteikti rendauininkams dėl patikrinimo.

Registracija kas dieną nuo 10 ryto iki 5 po pietų, tam tikslui paskirtose 82 mokyklose.

Distinctive Style and Unexcelled Value in

Lady Crosby

DIAMOND ENSEMBLES

First in her heart - First in Quality

No. 078, Lady Crosby. Charming pair of 14K gold rings in matched designs. Fine diamond in the engagement ring.

Both Rings for **\$65.00**

No. 100, Lady Crosby. Unique in style, exceptional in quality. This lovely pair of rings in 14K gold. Superbly brilliant diamond.

Both for **\$85.00**

No. 120, Lady Crosby. Identical designs 14K gold rings with splendid diamond.

Both for **\$100.00**

All "Lady Crosby" Ensembles in Attractive Presentation Box

ALL DIAMONDS ENLARGED TO SHOW DETAILS

ROBERT LIPTON, Jeweler
701 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Tel. STagg 2-2173 ATDARA VAKARAS

holds any article until Christmas!

BULOVA

The Gift of a Lifetime!

Aplankykite mūsų Religijinių daiktų departmentą

Visi daimantai garantuoti kaip perstatomi

Ekspertas laikrodžių ir dirblinių taisytojas

Daimontus įdedame jums belaukiant

\$37.50

Prices Subject to Federal Tax

ROBERT LIPTON
JEWELER
701 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Tel. STagg 2-2173 ATDARA VAKARAS

OFICIALIS LDS OPTIKAS

UNION SQ. OPTICAL CO.
147 FOURTH AVE. Art 14th St.
Aldis Ištira GYDOTOJAI
100 nuol. unija šapo)
Tel.: GR. 7-7553

2539 Woodward Avenue
DETROITE: 692 Hofmann Bldg.
N. SHAFFER, WM. VOGEL, Direktorai

CHARLES' UP-TO-DATE BARBER SHOP

K. DEGUTIS, Savininkas
Prieinamos Kainos

306 Union Avenue
Tarp Ten Eyck ir Maujer Sts.
BROOKLYN

GERAI PATYRĘ BARBERIAI

LIETUVISKAS Traktyrius

(VALGYKLA IR ALINE)

Rheingold Extra Dry Alus
Didelis pasirinkimas visokių Vynų ir Degtinės

Kasdien Turime **KARSTŲ UŽKANDŽIŲ**

Juozas Zeidas Savininkas

411 Grand St. Brooklyn